

แผนเผชิญเหตุโรงเรียน

โรงเรียนบางระกำวิทยศึกษ

Bangrakamwittayasuksa Safety School

โรงเรียนบางระกำวิทยศึกษา

อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

คำนำ

การเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคมในยุคปัจจุบันทำให้เกิดการตื่นตัว และสนใจในการค้นหาข้อมูลข่าวสารเพื่อพัฒนาตนเอง คนรอบข้าง ทุกคนมีสิทธิเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายได้อย่างเสรี ทำให้เกิด การพัฒนาตนเองอย่างไม่หยุดยั้ง การแสดงออกด้านสิทธิเสรีภาพเป็นอิสระมากขึ้น โดยเฉพาะนักเรียนในสถานศึกษา ที่ให้ความสำคัญเรื่องสิทธิ และเสรีภาพของตนเอง นักเรียนจึงมีความสนใจในการหาข้อมูลค้นคว้าด้วยตนเอง ผ่านสื่อโซเชียลมีเดียที่หลากหลาย มีพฤติกรรมที่กล้าแสดงออก ด้านการสื่อสารออนไลน์ รวมไปถึงการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ในกลุ่มวัยของตนเอง เพื่อที่จะให้ผู้ที่มีมองแนวคิดเห็นต่างได้รับรู้ และแก้ไขในสิ่งที่ตนเรียกร้อง การแสดงออกซึ่งความเห็นต่างที่อยู่บนพื้นฐานค่านิยมไทย อาจจะทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างผู้ที่มีความเห็นต่างกัน อาจนำไปสู่ความรุนแรงและการเผชิญหน้า ทำให้เกิดความแตกแยก และเข้าใจผิดลูกกลามเป็นปัญหา และโรคอุบัติใหม่ต่างๆ ส่งผลต่อสุขภาพของนักเรียน ครู บุคลากร ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนตลอดจน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ต่ำลง อีกทั้งยังเป็นเรื่องความปลอดภัยของนักเรียนในโรงเรียน นับเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้นข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาต้องคอยระมัดระวังป้องกัน และสนับสนุนให้นักเรียนมีความปลอดภัยสูงสุด ดังนั้นโรงเรียนบางระกำวิทยศึกษาก็ได้ดำเนินการจัดทำคู่มือโรงเรียนปลอดภัย (Safety School) เพื่อเป็นแนวทางในการดูแลความปลอดภัยให้กับนักเรียน ครู บุคลากรของโรงเรียนบางระกำวิทยศึกษาด้านมาตรการป้องกันและแก้ไข อุบัติเหตุ อุบัติภัย และปัญหาสังคม ด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียนโรงเรียนบางระกำวิทยศึกษา ขอขอบคุณคณะผู้บริหาร ครู และบุคลากร ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วนสนับสนุนให้คู่มือฉบับนี้มีความสมบูรณ์ เพื่อให้สถานศึกษาได้นำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

โรงเรียนบางระกำวิทยศึกษา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
นโยบายกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวกับโรงเรียนปลอดภัย (Safety School)	1
ประกาศโรงเรียนบางระกำวิทยศึกษ	2
ข้อมูลเบื้องต้นของโรงเรียน	5
มาตรการโรงเรียนปลอดภัย	6
การดำเนินงานมาตรการโรงเรียนปลอดภัย	
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การบริหารจัดการ	7
มาตรการที่ 1 การพัฒนาความเข้มแข็งระบบบริหารความปลอดภัย	7
มาตรการที่ 2 การจัดการศึกษาและฝึกปฏิบัติ	7
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน	8
การคุ้มครองช่วยเหลือนักเรียน	8
มาตรการที่ 1 การรักษาความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	13
มาตรการที่ 2 การรักษาความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ	18
มาตรการที่ 3 การรักษาความปลอดภัยจากโรคระบาด	20
มาตรการที่ 4 การรักษาความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ	23
มาตรการที่ 5 การรักษาความปลอดภัยด้านสิทธิและสวัสดิภาพนักเรียน	30
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การรายงาน การกำกับติดตามและประเมินผล	49
มาตรการที่ 1 การรายงานเหตุ	49
มาตรการที่ 2 การกำกับติดตามและประเมินผล	50

ประกาศโรงเรียนบางระกำวิทยศึกษ
เรื่อง นโยบายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

เพื่อให้การดำเนินงานด้านความปลอดภัยในโรงเรียนสามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม และเป็นระบบ สอดคล้องกับกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โรงเรียนจึงกำหนดนโยบายดังนี้

๓. โรงเรียนจะปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง และมาตรฐาน เรื่องความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตามที่ทางราชการกำหนดอย่างเคร่งครัด

๒. โรงเรียนจะสนับสนุนและส่งเสริมด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานอย่างต่อเนื่องและจัดงบประมาณให้เพียงพอและมีความเหมาะสม

๓. โรงเรียนจะส่งเสริมด้านความปลอดภัย โดยจะจัดฝึกอบรมให้ความรู้ ทบทวนและฝึกซ้อม ตลอดจนจัดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ เพื่อสร้างจิตสำนึกด้านความปลอดภัยให้กับนักเรียน ครูและบุคลากร อย่างต่อเนื่องและมีการเตรียมพร้อมอยู่เสมอ

๔. โรงเรียนจะจัดเตรียม จัดหาอุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ให้เจ้าหน้าที่ ได้ใช้ และสวมใส่ป้องกันตามความเหมาะสมต่อลักษณะและการปฏิบัติงาน

๕. โรงเรียนจะเอาใจใส่ สำรวจตรวจตราในเรื่องความปลอดภัย และเข้มงวดกวดขันให้พนักงาน ปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับความปลอดภัยตลอดจนการเอาใจใส่ ควบคุมดูแลให้เจ้าหน้าที่ใส่และใช้อุปกรณ์ ป้องกันภัยตามที่โรงเรียนได้กำหนดอย่างเคร่งครัด

๖. โรงเรียนจะยกระดับและพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน สถานที่ทำงาน ความสะอาด โดยรอบบริเวณโรงเรียนอยู่เสมอ เพื่อให้มีความปลอดภัย มีสภาพแวดล้อมที่ดีถูกสุขลักษณะ อันนำมาซึ่งคุณภาพชีวิตการเรียน การทำงานและสุขภาพที่ดีโดยทั่วกัน

๗. โรงเรียนให้ความสำคัญต่อการให้ความร่วมมือของนักเรียน ครูและบุคลากรในการปฏิบัติตาม ระเบียบเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม ความสำเร็จในการป้องกันอุบัติเหตุ โดยถือเป็น ปัจจัยหนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติงาน

๘. โรงเรียนถือว่าความปลอดภัยในการทำงาน ตลอดจนวิธีการปฏิบัติงานที่ถูกต้องมีความปลอดภัย เป็นหน้าที่ของพนักงาน และผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นที่จะต้องถือปฏิบัติและรับผิดชอบ

๙. โรงเรียนถือว่าทุกคนมีส่วนร่วมในการป้องกันอุบัติเหตุ และรักษาสิ่งแวดล้อมพร้อมทั้งยินดีรับ ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นต่างๆ ของทุกคน โดยจะนำไปพิจารณา ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขจุดบกพร่องต่าง ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ทุกคนให้มากที่สุด

๑๐. ในกรณีที่นักเรียน ครูและบุคลากรได้รับอุบัติเหตุจากการทำงาน โรงเรียนจะให้การเอาใจใส่ดูแล และพิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับอุบัติเหตุอย่างเต็มกำลัง

ประกาศ ณ วันที่ ๗ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

(นายณวรงค์ ทวงอุปะ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบางระกำวิทยศึกษา

ประกาศโรงเรียนบางระกำวิทยศึกษา
เรื่อง มาตรการรักษาความปลอดภัยของโรงเรียนบางระกำวิทยศึกษา
ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖

ด้วย โรงเรียนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการป้องกันความปลอดภัย ให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ตลอดจนผู้มาติดต่อราชการ ภัยจากบุคคล ภัยจากอุบัติเหตุ ภัยจากอุบัติเหตุ การป้องกันแก้ไขปัญหาสังคม สุขภาพอนามัยของนักเรียน เป็นสิ่งที่เป็อันตรายต่อชีวิตจิตใจและทรัพย์สินของทางราชการ จึงกำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียนบางระกำวิทยศึกษา จึงมีประกาศสถานศึกษาปลอดภัยโดยมีข้อกำหนด ดังนี้

๑. ให้นักการภารโรงสำรวจ ตรวจสอบ ห้องเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องปฏิบัติการ ห้องน้ำ ห้องส้วม แหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์เครื่องเล่นกีฬา พืช วัสดุ อุปกรณ์อื่นๆ โดยรอบบริเวณโรงเรียน เป็นประจำ ให้อยู่ในสภาพที่มั่นคง แข็งแรง หากพบว่ามีวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ อาจเกิดอันตราย ให้แจ้งต่อครูเวรประจำวัน ครูหัวหน้าตึก หัวหน้างานอาคารสถานที่และหรือผู้บริหารสถานศึกษาทราบทันทีแล้วดำเนินการซ่อมแซมให้เป็นที่ยอมรับ

๒. ให้นักการภารโรงตรวจตรา ตรวจสอบ สายไฟฟ้า ระบบไฟฟ้า เครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิด ระบบประปา ทั้งในอาคารเรียน นอกอาคารเรียน บริเวณโรงเรียน เป็นประจำ หากพบข้อบกพร่อง อุปกรณ์วัสดุ ช่างรุดเสียหาย ไฟฟ้ารั่ว น้ำประปารั่ว และวัสดุวัสดุที่ไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้เสร็จทันเวลาที่ ให้นักการภารโรง จัดทำแนวกัน จัดทำป้ายเตือนประสานครูเวรให้แจ้งเตือนนักเรียนให้ระมัดระวัง ไม่เข้าใกล้ และรับดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จในระยะเวลาที่เร็วที่สุด และแจ้งให้ผู้บริหารทราบด้วย

๓. ให้ครูเวรประจำวัน เฝ้าระวัง สำรวจ ตรวจสอบ ป้องกัน แก้ไข เรื่องมลภาวะที่เป็นพิษที่อาจเกิดขึ้นและเป็นอันตรายต่อสุขภาพ วัตถุที่เป็นอันตราย เช่น ระเบิด อาวุธ สารพิษ แก๊สพิษ สิ่งแปลกปลอม เศษแก้ว เศษตะปู ฯลฯ โดยติดต่อประสานงาน ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการแก้ไขให้ทันเวลาที่ และแจ้งให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบด้วย

๔. ให้ครูเวรประจำวัน ดูแลนักเรียนที่มาถึงโรงเรียนในตอนเช้า ตรวจสอบนักเรียนทั้งไป-กลับ ควบคุมการทำ ความสะอาดห้องเรียน เขตรับผิดชอบ กิจกรรมหน้าเสาธง ตรวจสอบสภาพประจำวัน การรับประทานอาหาร กิจกรรมก่อนเข้าเรียนภาคบ่าย กิจกรรมก่อนปล่อยนักเรียนกลับบ้าน โดยควบคุม ตรวจตรา ตรวจสอบความผิดปกติของนักเรียน หากพบปัญหาให้ประสานงานครูประจำชั้น และหรือผู้ปกครองเพื่อทำการแก้ไขและแจ้งให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบทันที

๕. ให้ครูประจำชั้นทำหน้าที่ครูแนะแนว ให้คำแนะนำ ปรึกษา จัดทำระเบียบสะสม ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในชั้นเรียนที่ได้รับมอบหมาย ให้ความรัก ความเอาใจใส่ เชื้ออาหาร พัฒนานักเรียนให้เต็มศักยภาพ โดยการ สนทนา ซักถาม ควบคุม กำกับ ติดตาม อยู่เสมอ หากพบความผิดปกติหรือการเปลี่ยนแปลงของนักเรียน ให้ ดำเนินการให้ความช่วยเหลือทันที พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบด้วย

๖. ให้ครูเวรประจำวัน และครูประจำชั้น ติดตาม ดูแล เอาใจใส่ ต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดให้โทษ พฤติกรรมเสี่ยงด้านการพนัน อบายมุขต่าง ๆ พฤติกรรมเสี่ยงด้านชู้สาว พฤติกรรมเสี่ยงปัญหาทางเพศ พฤติกรรม เสี่ยงการเล่นเกมส์และอินเทอร์เน็ต พฤติกรรมเสี่ยงการทะเลาะวิวาท การถูกเอารัดเอาเปรียบการถูกรังแก ถูกละเมิด ทางร่างกายและจิตใจ หากพบความผิดปกติให้ดำเนินการช่วยเหลือ ประสานงานผู้ที่เกี่ยวข้อง และแจ้งให้ผู้บริหาร ทราบด้วย

๗. ให้ครูเวรประจำวันได้ตรวจสอบการประกอบอาหารกลางวัน การจำหน่ายสินค้าของร้านค้า ผู้ค้าทั้งใน สถานศึกษา และโดยรอบสถานศึกษา เน้นย้ำให้นักเรียนได้บริโภคอาหารที่สะอาด ปลอดภัย มีประโยชน์และ ประสานงาน ขอความร่วมมือร้านค้า ผู้ค้าให้จำหน่ายสินค้าที่ดี มีคุณภาพ ถูกต้อง ตามระเบียบ กฎหมายและ นโยบายของโรงเรียน

๘. ให้ผู้ที่ได้แต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่เฝ้ารักษาความปลอดภัยสถานที่ราชการตามระเบียบว่าด้วยการรักษา ความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยเคร่งครัด

๘.๑ หากผู้ใดได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาให้เดินทางไปราชการนอกท้องที่อำเภอหรือจังหวัด หรือ ได้รับอนุญาตให้ลาตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕ และจะต้องจัดหา เจ้าหน้าที่ในโรงเรียน ให้ปฏิบัติหน้าที่อยู่เวรแทนผู้อื่น แล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

๘.๒ หากผู้ใดที่ป่วยและวันที่ป่วยตรงกับวันที่จะปฏิบัติหน้าที่รักษาเฝ้ารักษาความปลอดภัย และการ ป่วยนั้นยังสามารถที่จะแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบว่าตนได้ป่วย และไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่เฝ้ารักษาความปลอดภัย สถานที่ราชการได้ ให้ผู้นั้นแจ้งผู้บังคับบัญชาหรือผู้ตรวจราชการโดยวิธีใดวิธีหนึ่งที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้ตรวจราชการ พึงทราบได้ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยสั่งการต่อไป

๙. ให้ครูผู้สอนและหรือครูที่ได้รับแต่งตั้งควบคุมนักเรียนไปทำกิจกรรมทั้งใน และนอกสถานที่ การไปทัศน ศึกษา การอยู่ค่ายพักแรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวทูตชาติ การไปเข้าค่าย การไปร่วมกิจกรรม การไปแข่งขัน จัดทำ ประวัติ ป้ายชื่อแสดงรายละเอียดของนักเรียน กำกับ ควบคุม ดูแล เอาใจใส่ รักษาความปลอดภัย ให้แก่นักเรียน อย่างเต็มความสามารถ หากเกิดเหตุอันตรายให้ดำเนินการแก้ไข และหรือนำนักเรียนไปเข้ารับการรักษาโดยด่วน ตลอดทั้งประสานงานให้ผู้ปกครอง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และแจ้งให้ผู้บริหารทราบทันที

๑๐. ให้หัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป ครูที่รับผิดชอบอาคารสถานที่ จัดทำข้อมูลสารสนเทศ ที่อยู่ เบอร์ติดต่อ ของนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองครู ผู้นำชุมชน สถานีนอามัย โรงพยาบาล ตำรวจ หน่วยกู้

ซีพี องค์การบริหารส่วนตำบล หน่วยงานต้นสังกัด อำเภอ จังหวัด ศาล และที่เกี่ยวข้องเพื่อการติดต่อประสานงาน การส่งต่อได้ทันที และให้ปรากฏได้ชัดเจนไว้ในที่ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

๑๑. ฝ่ายบริหารทั่วไป จัดทำรายงานดำเนินงานตามมาตรการรักษาความปลอดภัย ของโรงเรียน บางระกำวิทยศึกษา เสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และเผยแพร่ต่อสาธารณชน และนำข้อมูลมา ปรับปรุง แก้ไขพัฒนามาตรการรักษาความปลอดภัยในปีการศึกษาต่อไปอย่างต่อเนื่อง

๑๒. ฝ่ายบริหารทั่วไป งานความปลอดภัย ครูผู้รับผิดชอบ และครูประจำชั้น สร้างความรู้ความเข้าใจในการ จัดกิจกรรมเพื่อป้องกันเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ ในกรณีภัยพิบัติ เช่น ไฟไหม้ ไฟป่า พายุ ลมแรงฝนฟ้า คะนอง น้ำท่วม ดินทรุด ดินถล่ม ภัยแล้ง โรคระบาด

๑๓. ให้หัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามมาตรการรักษาความปลอดภัยของ โรงเรียนเมื่อสิ้นปีการศึกษา เสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและเผยแพร่ต่อสาธารณชน แล้วนำ ข้อมูลมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนามาตรการรักษาความปลอดภัยในปีการศึกษาต่อไปอย่างต่อเนื่อง

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายธน เมธี)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบางระกำวิทยศึกษา

โรงเรียนบางระกำวิทยศึกษา

ตราสัญลักษณ์โรงเรียน

วิสัยทัศน์ (VISION)

“คุณธรรมนำความรู้ สู่มาตรฐานระดับสากล ชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนา ดำเนินชีวิตบนพื้นฐานความเป็นไทย
ห่างไกลจากยาเสพติดและอบายมุข น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

พันธกิจ (MISSION)

1. ส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะชีวิต ความรู้คู่คุณธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ และน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. พัฒนาครูให้มีคุณภาพด้านวิชาการ มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณครู มีศักยภาพในงานวิจัย การใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานระดับสากล
3. พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาด้วยระบบคุณภาพสู่มาตรฐานระดับสากล
4. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา สภาพแวดล้อม ให้มีคุณภาพเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน
5. ส่งเสริมภาคีเครือข่ายร่วมพัฒนาในการจัดการศึกษา

มาตรการโรงเรียนปลอดภัย (Safety School)

โรงเรียนบางระกำวิทยศึกษา

หลักการและเหตุผล

การเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคมทำให้คนไทยในยุคปัจจุบันเกิดการตื่นตัว และสนใจ การค้นหาข้อมูลข่าวสารเพื่อพัฒนาตนเองและครอบครัว ทุกคนมีสิทธิเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายได้อย่างเสรีทำให้เกิดการพัฒนาตนเองเป็นแบบพลวัต สังคมถูกขับเคลื่อนผ่านการแสดงออกด้านสิทธิเสรีภาพอย่างอิสระ โดยเฉพาะเด็กหรือเยาวชนในวัยเรียนที่ให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิและเสรีภาพของตนเอง นักเรียนมีความสนใจในการหาข้อมูลข่าวสารด้วยตนเอง ผ่านสื่อโซเชียลมีเดียที่หลากหลาย อีกทั้งกล้าที่จะแสดงออกผ่านพฤติกรรม การสื่อสารออนไลน์ หรือรวมไปถึงการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ในกลุ่มวัยของตนเอง เพื่อให้ผู้ที่มีแนวคิดที่เห็นต่างได้รับรู้ และแก้ไขในสิ่งที่เรียกร้อง แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อเกิดการแสดงออกซึ่งความเห็นต่างที่อยู่บนพื้นฐาน ค่านิยมไทยอาจจะทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างผู้ที่มีความเห็นต่างกัน นำมาซึ่งการปะทะสู่ความรุนแรง โดยการเริ่มจาก ความรุนแรงระดับเล็กน้อยจนถึงขั้นทำให้เกิดชนวนความแตกแยกและเข้าใจผิดที่ลุกลามเป็นปัญหาใหญ่พร้อมทั้งส่งผลต่อความปลอดภัยของนักเรียนในโรงเรียนซึ่งเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องคอยระมัดระวังป้องกันและสนับสนุนให้นักเรียนมีความปลอดภัยสูงสุด

โรงเรียนบางระกำวิทยศึกษา มีหน้าที่กำกับดูแลนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควบคู่กับการดูแล รักษาความปลอดภัยให้กับนักเรียน เพื่อเป็นเยาวชนที่ดีในอนาคต มีการจัดทำคู่มือโรงเรียนปลอดภัย (Safety School) เพื่อดูแลความปลอดภัยให้กับนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในการสร้างข้อตกลง แนวทางปฏิบัติ ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างจากการแสดงออกด้านสิทธิ และเสรีภาพของนักเรียน โดยการสร้างความเข้าใจในกลุ่มครู บุคลากรทางการศึกษา ที่มีหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอนควบคู่กับการป้องกัน และส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างเสรีอยู่บนพื้นฐานความเหมาะสม ตามคุณลักษณะของนักเรียน โดยยึดถือความปลอดภัยของนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นที่ตั้ง ทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ และสิทธิเสรีภาพทางสังคม ส่งผลสู่การจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อกำหนดมาตรการการเป็นแนวทางในการป้องกันภัย/อุบัติเหตุ/ความรุนแรง ที่เกิดขึ้นกับบุคลากร นักเรียน ด้านร่างกาย จิตใจ และสิทธิเสรีภาพทางสังคม
- 2) เพื่อแก้ไขปัญหาให้นักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความรุนแรงเฉพาะหน้า
- 3) เพื่อเยียวยาและติดตามให้ความช่วยเหลือให้นักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความรุนแรง
- 4) เพื่อพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนดำเนินการตามมาตรการโรงเรียนปลอดภัย

เป้าหมาย

1. เป้าหมายเชิงปริมาณ

นักเรียน/ครู และบุคลากรภายในโรงเรียน ได้รับความปลอดภัยในการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน ร้อยละ 100

2. เป้าหมายเชิงคุณภาพ

1. สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสะอาด และปลอดภัย มีสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
2. นักเรียน ครู และบุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีความปลอดภัย สามารถเอาตัวรอดได้เมื่อเกิดเหตุร้ายต่างๆ

ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน

การดำเนินงานตามมาตรการโรงเรียนปลอดภัย (Safety School) ครั้งนี้ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่อ้างอิงจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การบริหารจัดการ

มาตรการที่ 1 การพัฒนาความเข้มแข็งระบบบริหารความปลอดภัย

1. พัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู บุคลากรในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนและผู้ได้รับผลกระทบ

กระบวนการและแนวทางการดำเนินงาน

1. กำหนดให้มีการเพิ่มความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ใน 3 ด้าน ดังนี้
 - 1) การจัดการความขัดแย้ง
 - 2) การคัดกรองกลุ่มเสี่ยงและช่วยเหลือ
 - 3) การจัดการในภาวะฉุกเฉิน
2. บูรณาการการจัดการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน
3. จัดกิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพผู้เรียนให้มีทักษะชีวิต สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม
4. เปิดช่องทางให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น เสนอแนวทาง ความต้องการ เกี่ยวกับความปลอดภัย

ในสถานศึกษาโดยผ่านกลไกของสภานักเรียนหรือกล่องรับฟังความคิดเห็นของสถานศึกษา

5. ดำเนินการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบตามโอกาส และความเหมาะสม

2. มีแผนปฏิบัติการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ (Safety School)

กระบวนการและแนวทางการดำเนินงาน

1. ตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการการพัฒนาความปลอดภัยในสถานศึกษา
2. กำหนดแผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนความปลอดภัยในสถานศึกษา
3. จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
4. มีระบบเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความปลอดภัยในสถานศึกษา

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรการที่ 2 การจัดการศึกษาและฝึกปฏิบัติ

1. การมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและภาคีเครือข่าย

กระบวนการและแนวทางดำเนินงาน

คณะกรรมการระดับสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นประธานรองผู้อำนวยการสถานศึกษา/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย เป็นรองประธาน ผู้แทนครู ผู้แทนเขต ผู้แทนสำนักงานเขตผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนนักเรียน/รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหาร/หัวหน้างานกิจการนักเรียน หรือผู้รับผิดชอบ เป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่

1. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการสถานศึกษาปลอดภัย (Safety School)
2. กำหนดมาตรการป้องกันและแนวทางแก้ไขปัญหความปลอดภัยในสถานศึกษาตามความ

เหมาะสมของโรงเรียน

3. วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ ระดับความรุนแรงของเหตุที่เกิดขึ้น และกำหนดแนวทางแก้ไข
4. ดำเนินการแก้ปัญหาตามแนวทางที่กำหนด
5. ดูแลช่วยเหลือ เยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบให้เกิดความพึงพอใจตามความเหมาะสม
6. กำกับ ติดตาม และประเมินผล รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะ

2. การจัดการศึกษาและฝึกปฏิบัติด้านความปลอดภัยใน โรงเรียน

กระบวนการและแนวทางดำเนินงาน

1. บูรณาการการจัดการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน
- 2 จัดกิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพผู้เรียนให้มีทักษะชีวิตสามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม
- 3 นักเรียนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอแนวทาง ความต้องการเกี่ยวกับความปลอดภัยในโรงเรียนโดยผ่านกลไกของสภานักเรียนหรือกล่องรับฟังความคิดเห็นของโรงเรียน
4. จัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การเผชิญเหตุอุบัติเหตุ การดับเพลิงขั้นต้นในโรงเรียน
5. จัดให้มีการฝึกซ้อมดับเพลิงและการฝึกซ้อมอพยพหนีไฟในโรงเรียนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยประสานหน่วยงานที่ได้รับการรับรองเป็นวิทยากรให้ความรู้

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน

การคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน

สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่นักเรียนมีความใกล้ชิดมากที่สุด รองลงมาจากครอบครัว ผู้ปกครองให้การยอมรับและคาดหวังว่าจะได้รับความรู้ การอบรมสั่งสอน การดูแลด้วยการเอาใจใส่ สถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของนักเรียนเป็นหลัก ให้นักเรียนได้อยู่ในสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่มีความปลอดภัย การจัดการเรียนการสอนต้องครอบคลุม ทั้งด้านความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมทั้งสอนทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับการใช้ชีวิตที่ปลอดภัยและมีคุณภาพ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) คือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มี

ความรู้ คู่คุณธรรมมีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ นั่นคือ นักเรียนได้รับการพัฒนาให้เป็น “คนดี เก่ง และมีความสุข”

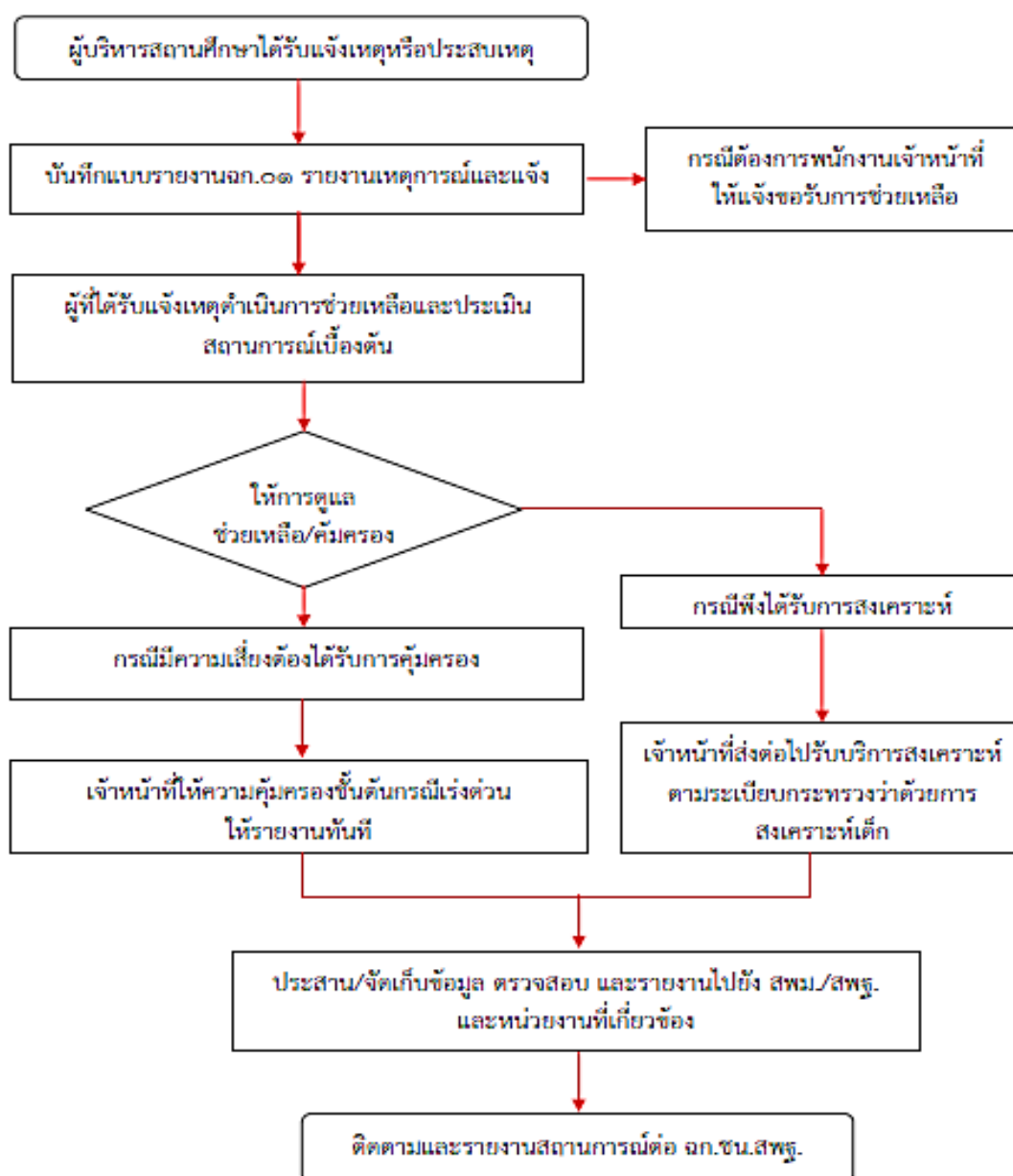
นอกจากนี้ ครูต้องบูรณาการเนื้อหาความรู้ และพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มีความพร้อมอย่างเป็นองค์รวม โดยการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตนักเรียน และแก้วิกฤติทางสังคม สถานศึกษาต้องจัดระบบงาน กิจกรรมที่ส่งเสริมความประพฤติให้เหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคม และความปลอดภัยให้กับนักเรียน นาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน โดยการนำกระบวนการของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอนได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไข ปัญหา และการส่งต่อไปใช้ในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม นักเรียนจะต้องได้รับการพิทักษ์ ปกป้อง ค้ำครอง และดูแล โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต

การสร้างความปลอดภัยให้กับนักเรียน เป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญที่สุดที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ โดยต้องจัดให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูเป็นผู้มีความสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนเพื่อค้ำครองดูแลนักเรียน สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียน ดังนั้นในการสร้างความปลอดภัยให้กับนักเรียนจะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย เพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับนักเรียนอย่างแท้จริงสถานศึกษาต้องส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนเติบโตอย่างเต็มศักยภาพ ด้วยการสร้างความปลอดภัยในชีวิตของนักเรียน รวมทั้งการปกป้อง ค้ำครอง และช่วยเหลือนักเรียนจากอันตรายต่าง ๆ ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ การสร้างความปลอดภัยให้กับนักเรียนย่อมส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาชีวิตที่ดี และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

กระบวนการและบทบาทการค้ำครองช่วยเหลือนักเรียน

การค้ำครองและช่วยเหลือนักเรียน สถานศึกษาและครูต้องมีความตระหนักและเห็นความสำคัญในการปกป้องค้ำครองและช่วยเหลือนักเรียน เพื่อนักเรียนจะได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนเติบโตอย่างมีศักยภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข ดังนั้น ครูและสถานศึกษาจะต้องมีกระบวนการดำเนินงานค้ำครอง และช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

แผนผังกระบวนการดำเนินงานคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน

กระบวนการดำเนินงานคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน

การดำเนินการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอน วิธีการปฏิบัติงานและเครื่องมือ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ครูเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีกระบวนการ ดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ได้รับแจ้งเหตุ หรือประสบเหตุ

2. บันทึกข้อมูลตามแบบรายงาน ฉก.01 รายงานเหตุการณ์ และแจ้งไปยังศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หากกรณีต้องการพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้แจ้งตามสภาพปัญหาที่ต้องการช่วยเหลือ เช่น ผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพนักเรียนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 24 ตำรวจ พนักงานฝ่ายปกครอง โรงพยาบาล เป็นต้น
3. ผู้ที่ได้รับแจ้งเหตุดำเนินการช่วยเหลือด้านร่างกายและจิตใจ พร้อมประเมินสถานการณ์เบื้องต้นโดยทันที
4. ให้การคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน
5. กรณีนักเรียนมีความเสี่ยงต้องได้รับการคุ้มครอง ให้จัดเจ้าหน้าที่ให้ความคุ้มครองขั้นต้นกับนักเรียนผู้ประสบเหตุ ซึ่งจะต้องคำนึงถึงผลความปลอดภัยของนักเรียน พร้อมดำเนินการหาข้อมูล ข้อเท็จจริง และกรณีเร่งด่วนให้รายงานหน่วยงานต้นสังกัดทันที
6. กรณีนักเรียนพึงได้รับการสงเคราะห์ ให้เจ้าหน้าที่ส่งต่อไปรับบริการสงเคราะห์
7. ประสานข้อมูล จัดทำ/จัดเก็บข้อมูลสถานศึกษา และรายงานไปยัง สพม.พลอต. และผู้เกี่ยวข้องทราบ
8. รายงานและประสานความร่วมมือเพื่อส่งต่อความรับผิดชอบด้านข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้อง
9. ติดตามสถานการณ์ ทบทวนการดำเนินงาน และรายงานสถานการณ์ต่อศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน

กรณีเร่งด่วนของการรายงาน

1. กรณีเป็นข่าว สื่อมวลชนเข้าติดตามสถานการณ์ให้สถานศึกษา ประมวลสถานการณ์แล้วรายงานต่อต้นสังกัดทันที ตามช่องทางการสื่อสาร เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ สื่อสังคมออนไลน์ โทรศัพท์ โทรสาร หนังสือราชการ
2. กรณีฉุกเฉิน/รุนแรงให้รายงานต่อต้นสังกัดทราบทันที หรือภายใน 24 ชั่วโมง ตามแบบรายงาน ฉก.01 โดยติดตามผลพร้อมรายงานเป็นระยะ
3. กรณีเรื่องยุติแล้ว ให้รายงานการดำเนินงานตามแบบสรุปผลการดำเนินงานคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนตามลำดับขั้นเพื่อให้การรายงานมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรติดตาม ตรวจสอบผลการรายงานอีกครั้ง พร้อมทั้งจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ในการดำเนินงานต่อไป

บทบาทการคุ้มครองช่วยเหลือนักเรียน

1. ให้การศึกษาแก่นักเรียน โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา และมีความรู้
2. จัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน และให้คำปรึกษากับนักเรียน
3. จัดสิ่งแวดล้อมและเฝ้าระวังปัจจัย/พื้นที่เสี่ยงด้านสังคมรอบๆ ตัวนักเรียน
4. จัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนทั้งในและนอกชั้นเรียน
5. ดูแลสุขภาพนักเรียนขณะอยู่ในสถานศึกษา
6. ส่งเสริมให้พ่อแม่ และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา
7. ครูและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียน
8. สร้างเครือข่าย/ประสานความร่วมมือในการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน
9. มีเครื่องมือในการติดตามสภาวะนักเรียน

10. ให้ความช่วยเหลือนักเรียนเบื้องต้นในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ผิดปกติกับนักเรียน

11. รายงานต่อ สพม. พลอต เมื่อพบเหตุความผิดปกติ

บทบาทสถานศึกษา

1. ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักและให้ความสำคัญในการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนทั้งในและนอกสถานศึกษา

2. สถานศึกษาจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเข้มแข็ง โดยจัดระบบคัดกรอง ระบบการเข้าถึงสถานะปัญหาของนักเรียน ระบบการประเมินสถานะปัญหา และระบบการให้คำปรึกษา

3. ป้องกันและเฝ้าระวังเพื่อไม่ให้นักเรียนเสี่ยงต่อภัยอันตราย ป้องกันให้นักเรียนปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและบุคคล โดยสถานศึกษาจะต้องหามาตรการป้องกัน แก้ไขบริเวณเสี่ยงอันตราย และมีระบบกฎเกณฑ์ความปลอดภัยที่เหมาะสม

4. จัดระบบงานและกิจกรรมให้กับนักเรียนและผู้มีส่วนร่วม

5. ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแจ้งเหตุ พร้อมทั้งรายงาน สพม. พลอต. ทราบ

แนวทางการช่วยเหลือนักเรียนและกรณีศึกษา

1. กรณีถูกล่วงละเมิดทางเพศ

2. กรณีความรุนแรง

3. กรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมจากระบบการศึกษา

4. กรณีอื่น ๆ

4.1 ตั้งครรภ์ในวัยเรียน

4.2 ภาวะจิตเวช

4.3 นักเรียนติดเกม/สื่อออนไลน์ที่ไม่พึงประสงค์ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต/เล่นพนัน

4.4 นักเรียนถูกปล่อยปละ ละเลย ทอดทิ้ง

4.5 ยาเสพติด

4.6 โรคติดต่อในสถานศึกษา

4.7 อุบัติเหตุนอกสถานศึกษา

4.8 อุบัติเหตุในสถานศึกษา

4.9 การจมน้ำ

4.10 นักเรียนเสียชีวิตในสถานศึกษา

4.11 ภัยพิบัติ

4.12 การกลั่นแกล้งรังแก (Bully)

แนวทางการช่วยเหลือนักเรียนจากประเด็นที่ได้กล่าวมานั้นสามารถจัดเป็นมาตรการรักษาความปลอดภัยได้ 5 มาตรการตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้จัดทำคู่มือไว้ คือ

มาตรการที่ 1 การรักษาความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

มาตรการที่ 2 การรักษาความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ

มาตรการที่ 3 การรักษาความปลอดภัยจากโรคระบาด

มาตรการที่ 4 การรักษาความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ

มาตรการที่ 5 การรักษาความปลอดภัยด้านสิทธิและสวัสดิภาพนักเรียน

มาตรการที่ 1 การรักษาความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

กระบวนการและแนวทางการดำเนินงาน

1.สร้างความตระหนักและให้ความรู้ในการรักษาความปลอดภัย การป้องกันและการแก้ปัญหาหลุมพรางแก่นักเรียนและบุคลากร

2.แต่งตั้งบุคลากรดูแลและรับผิดชอบ ด้านอาคารสถานที่ ด้านโภชนาการเพื่อกำกับ ติดตาม ดูแลการควบคุมคุณภาพอาหาร และน้ำดื่มปลอดภัย

3.จัดทำป้าย/สัญลักษณ์ข้อควรระวังด้านความปลอดภัย ในจุดอันตราย

4. จัดระบบมาตรฐานสุขาภิบาล โรงอาหาร อาคาร เรียน อาคารประกอบ

5. จัดสภาพแวดล้อมให้สะอาดร่มรื่น กำจัดแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์มีพิษ

การเผชิญเหตุ/การแก้ปัญหา

1. จัดให้มีแผน การป้องกันและการเคลื่อนย้าย ในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน

2. ประชุมพยาบาลเบื้องต้น/นำส่งต่อโรงพยาบาล

3. กำหนดช่องทางประสานพิเศษเพื่อขอการสนับสนุนช่วยเหลือ จากหน่วยงานต่าง ๆ เมื่อมีภาวะวิกฤตเกิดขึ้น เช่น สถานพยาบาล สถานีตำรวจ สถาบันจิตวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กลุ่มงาน อาหาร และยา เป็นต้น

การเยียวยาและการบำรุงขวัญ

1. ช่วยเหลือผู้เสียชีวิตและผู้บาดเจ็บตามสิทธิประโยชน์ทางกฎหมาย

2. จัดกิจกรรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และสังคม เพื่อสร้างความภาคภูมิใจและรู้สึกมีคุณค่า

3. จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือเยียวยาฟื้นฟูจิตใจเบื้องต้น (การให้คำปรึกษา/การส่งต่อ)

การรายงานเหตุ

1. รายงานผู้บังคับบัญชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

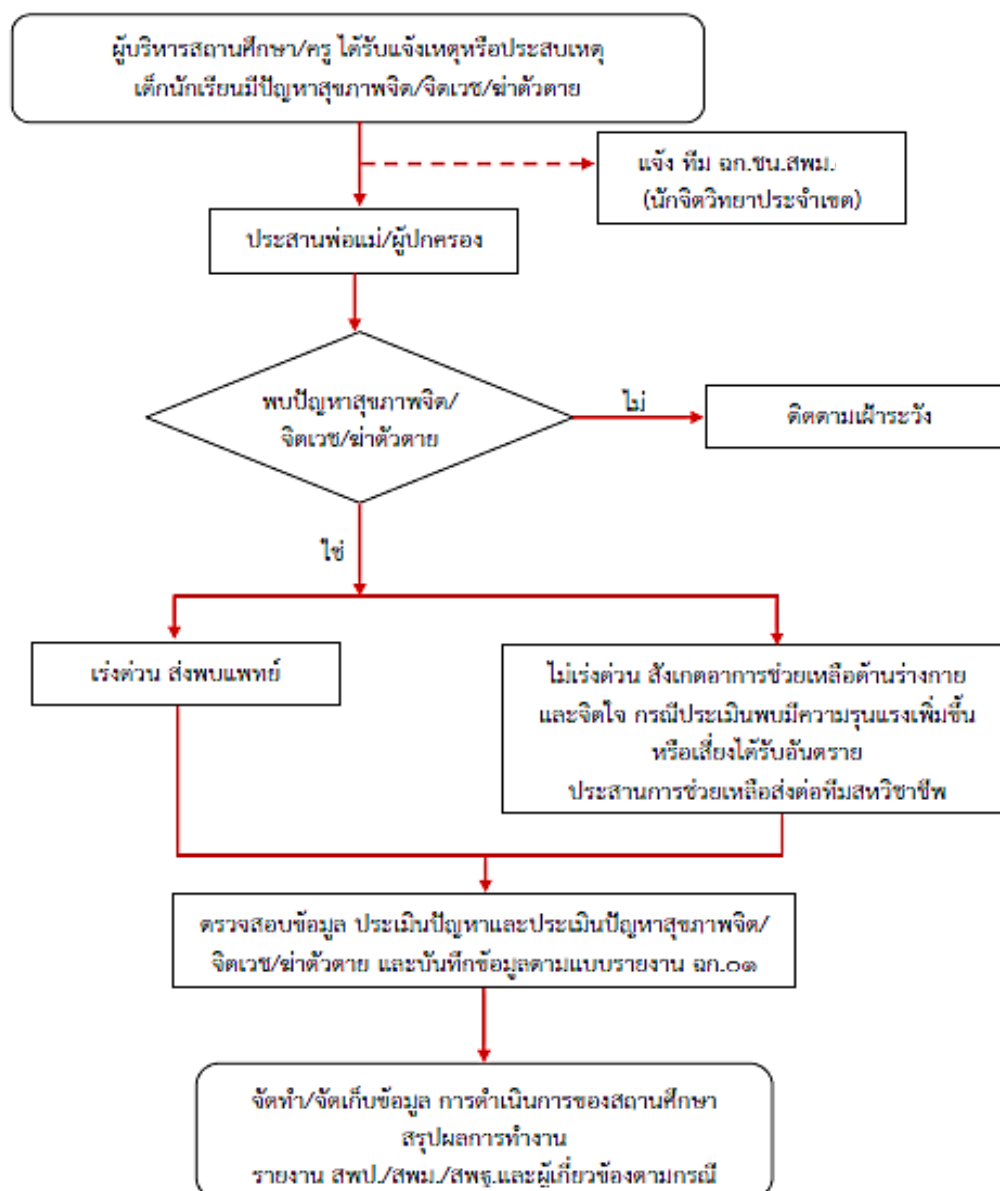
2. แจ้งผู้ปกครองทราบ

3. รายงานต้นสังกัดทราบทันที

4. ติดตามผลจากเหตุที่เกิดขึ้นอย่างใกล้ชิดและรายงานเป็นระยะ

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีอื่น ๆ

ภาวะจิตเวช

ภาวะจิตเวช

ปัญหาสุขภาพจิต จิตเวช ฆ่าตัวตาย ส่งผลกระทบต่อสังคม และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจสังคมที่เปลี่ยนไป รวมถึงภัยพิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจ ทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมถ้าขาดการจัดการดูแลที่ไม่เหมาะสม อาจเกิดการเจ็บป่วย การฆ่าตัวตาย ทำให้เกิดการสูญเสียทรัพยากรอันมีค่าของประเทศในอนาคต

ภาวะทางจิตเวช หมายถึง ผู้ที่มีการแสดงออกที่เปลี่ยนแปลงไปในด้านอารมณ์ความคิดหรือพฤติกรรม ซึ่งผู้นั้นต้องได้รับการช่วยเหลือ เพราะถ้าปล่อยไว้อาจเกิดอันตรายต่อตนเองและผู้อื่นได้

มาตรการป้องกัน

1. ใช้กระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ครูที่ปรึกษาดูแล เอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด จะทำให้มีโอกาสรู้ปัญหา
2. ผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูที่ปรึกษา/ครูผู้สอนประเมิน และสังเกตนักเรียนในทุกครั้งก่อนการสอนหรือทำกิจกรรม
3. จัดกิจกรรมทักษะชีวิตในสถานศึกษา
4. พัฒนาครูที่ปรึกษาให้เป็นครูแนะแนว และนักจิตวิทยาประจำชั้นเรียน
5. การใช้เครื่องมือประเมิน/วัดสุขภาพจิตของนักเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง หรือตามความเหมาะสม

แนวทางการช่วยเหลือ

1. ครูตรวจสอบข้อมูลประวัตินักเรียนโดยใช้กระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การบันทึกข้อมูล และการจัดเก็บข้อมูลตามแบบรายงาน ฉก.01
2. รายงานผู้บังคับบัญชา ร่วมปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา
3. ผู้ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการเกี่ยวข้องกับนักเรียนตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ
4. เชิญผู้ปกครอง/หรือผู้ที่นักเรียนไว้วางใจ นักเรียนร้องขอมาพูดคุย และให้คำปรึกษา
5. กรณีนักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพจิต จิตเวช ก้าวร้าว ความรุนแรง เสี่ยงต่อการทำร้ายผู้อื่น ทำร้ายตนเอง หรือได้รับอันตราย ประสานทีมสหวิชาชีพเพื่อช่วยเหลือ/ส่งต่อนักเรียน
6. สรุปรายงานผลการดำเนินการแก่ผู้บริหาร
7. บันทึกในสมุดหมายเหตุประจำวันของสถานศึกษา
8. จัดทำเป็นกรณีศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการปกป้อง ค้ำครอง ช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

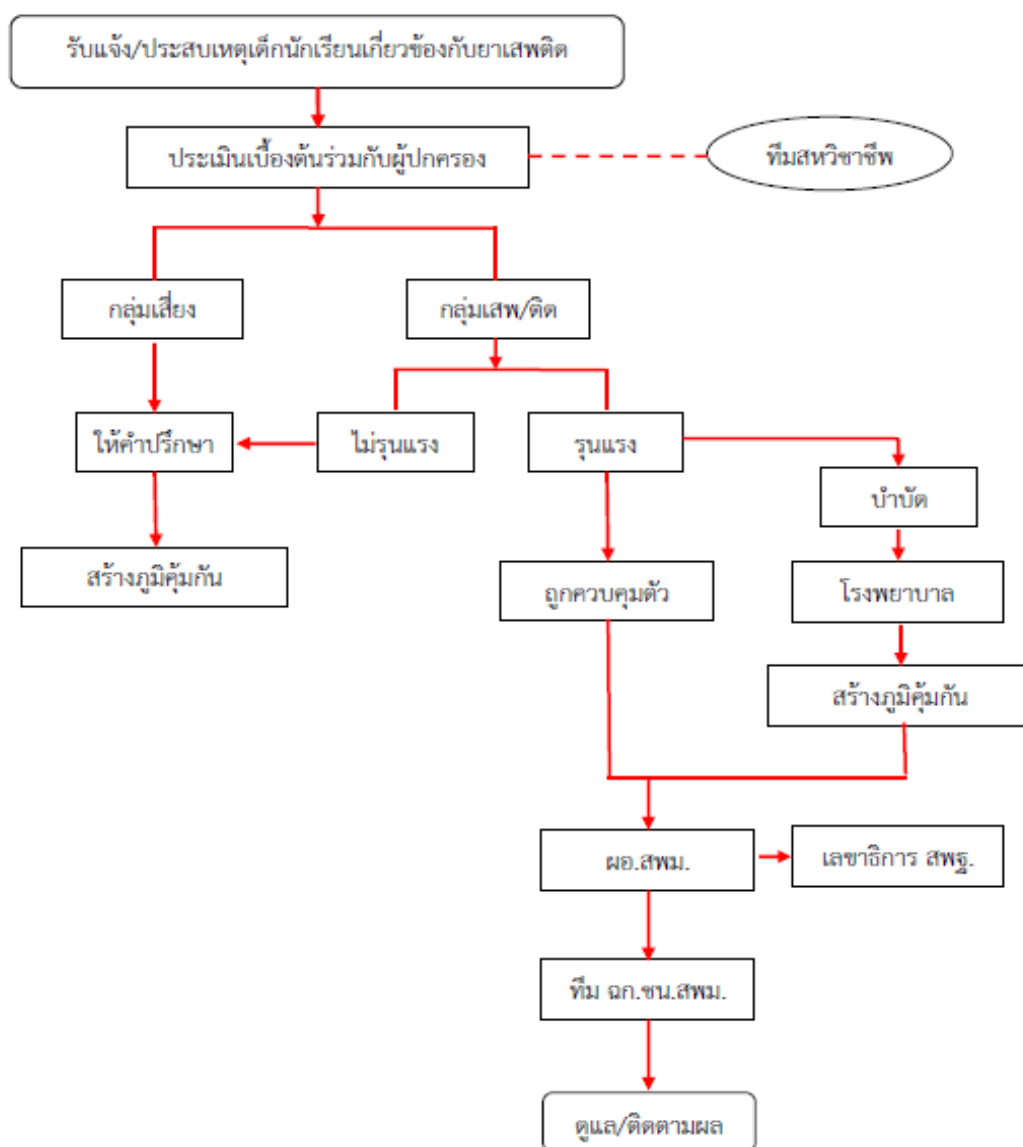
ข้อสังเกต

ในการประเมิน ถ้าพบอาการที่อาจเกิดอันตรายแก่ตัวนักเรียน หรือผู้อื่นได้ จะต้องให้การดูแลอย่างใกล้ชิด และเร่งด่วนให้ประสาน การส่งต่อ คือ

1. ระดับความรู้สึกตัว สับสน งุนงง ไม่ค่อยรู้สึกตัว หรือไม่รู้สึกตัว
2. ลักษณะที่ปรากฏ มีพฤติกรรมรุนแรง เช่น เอะอะ ก้าวร้าว หรือไม่เป็นมิตร พกอาวุธ แสดงท่าทางต่อสู้อยู่ หรือมีการเคลื่อนไหวตลอดเวลา หรือเกือบตลอดเวลา ระมัดระวังตัวมาก หวาดระแวง หรือหวาดกลัว
3. มีอารมณ์ซึมเศร้าอย่างรุนแรง (โดยจะร่วมกับความคิด หรือความพยายามฆ่าตัวตายหรือไม่ก็ตาม) อารมณ์โกรธ โดยเฉพาะอารมณ์โกรธที่นักเรียนควบคุมไม่ได้
4. ความคิด มีความคิดจะฆ่าตนเองหรือฆ่าผู้อื่น หวาดระแวงว่าจะมีคนมาทำร้าย ความรู้สึกผิด ความคิดว่าตนเองไร้ค่า หมดหวัง ขาดที่พึ่ง และโดดเดี่ยว
5. การรับรู้ (perception) มีประสาทหลอนทางหูเป็นเสียง ตาเห็น เสียงด่า เสียงสาปแช่ง เสียงขู่จะทำร้าย

หรือเสียงสั่งให้กระทำพฤติกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะให้ทำร้ายตนเองหรือผู้อื่น เห็นภาพหลอน เช่น ภาพปีศาจมาหลอกหลอนหรือภาพคนถืออาวุธจะทำร้าย รวมทั้งการแปลสิ่งไร้ผิด เช่น เห็นกิ่งไม้ไถ่ ๆ ตัวเป็นงูพิษกำลังจะกัดตน เป็นต้น

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีอื่น ๆ ยาเสพติด

ยาเสพติด

ยาเสพติด หมายถึง สารใดก็ตามที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือสารที่สังเคราะห์ขึ้น หรือวัตถุใด เมื่อเสพเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ ในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง

มาตรการป้องกัน

1. เสริมสร้างภูมิคุ้มกันและทักษะชีวิตให้นักเรียน
2. จัดกิจกรรมการป้องกัน เฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา
3. พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เข้มแข็ง
4. การดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ควรให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยมีครูเป็นผู้คอยให้การสนับสนุน ให้คำแนะนำและดูแล
5. สถานศึกษาต้องดำเนินการตามโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ของกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายของ สพฐ.
6. สร้างเครือข่ายภายนอกในการเฝ้าระวังและป้องกันปัญหา เช่น โครงการ 1 โรงเรียน 1 ตำรวจ
7. จัดตั้งชมรมศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่น TO BE NUMBER ONE และเพื่อนช่วยเพื่อน
8. จัดตั้งครูเวรประจำวันเดินตรวจพื้นที่เสี่ยงภายในบริเวณโรงเรียน

แนวทางการช่วยเหลือ

1. ครูที่ปรึกษาคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล การเยี่ยมบ้าน และการคัดกรองนักเรียน ออกมา 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มค้า
2. หากครูที่ปรึกษาพบนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และมียาเสพติดไว้ในครอบครองให้ดำเนินการ ดังนี้
 - 2.1 ติดต่อกับผู้ปกครองเพื่อหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน
 - 2.2 ดำเนินการตามแนวทางการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสพ โดยเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา
 - 2.3 ติดตามผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และรายงานผล การดำเนินการให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบ
3. กรณีพบว่านักเรียนเป็นผู้ค้าให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจดำเนินการตามกฎหมาย
4. กรณีนักเรียนถูกควบคุมตัวหรือเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ให้สถานศึกษาดำเนินการออกหนังสือรับรองการเป็นนักเรียนเพื่อเป็นหลักฐานประกอบ

แหล่งช่วยเหลือ

1. ศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) โทร. 1300
2. ศูนย์ฉุกเฉิน โทร. 1669
3. สถานพยาบาล
4. สถานีตำรวจ
5. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
6. ปปส.

มาตรการที่ 2 การรักษาความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ (อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ธรณีพิบัติภัย ภาวะโลกร้อน) กระบวนการและแนวทางดำเนินงาน

1. จัดทำแผนงาน โครงการ และแต่งตั้งกรรมการ รับผิดชอบการ เตรียมพร้อมรับสถานการณ์
2. ให้ความรู้และ ฝึกซ้อมครู บุคลากรและ นักเรียนเกี่ยวกับ อุบัติภัย
3. จัดให้มีเจ้าหน้าที่ อยู่เวรรักษา สถานที่ราชการ อย่างเคร่งครัด
4. จัดให้มี หมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของ หน่วยงานบรรเทา สาธารณภัย และ จุดรวมพล
5. ติดตั้งอุปกรณ์ใน การป้องกันอัคคีภัย ไฟฟ้าลัดวงจร และ ตรวจตราให้อยู่ใน สภาพพร้อมใช้งาน

การเผชิญเหตุ/การแก้ปัญหา

1. ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น ประเมินสถานการณ์ และคัดกรอง ให้การช่วยเหลือนักเรียนและผู้ได้รับผลกระทบ
ในโรงเรียน
2. ให้การช่วยเหลือเบื้องต้นกับนักเรียนและผู้ได้รับผลกระทบในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ประสบเหตุมีความ
ปลอดภัยหรือลดอัตราความรุนแรงของเหตุการณ์ลง
3. กำหนดขั้นตอนและวิธีการแจ้งเหตุหรือระงับเหตุ
4. ผู้ที่ได้รับแจ้งเหตุ ดำเนินการช่วยเหลือด้านร่างกายและจิตใจพร้อมประเมินสถานการณ์เบื้องต้นโดยทันที

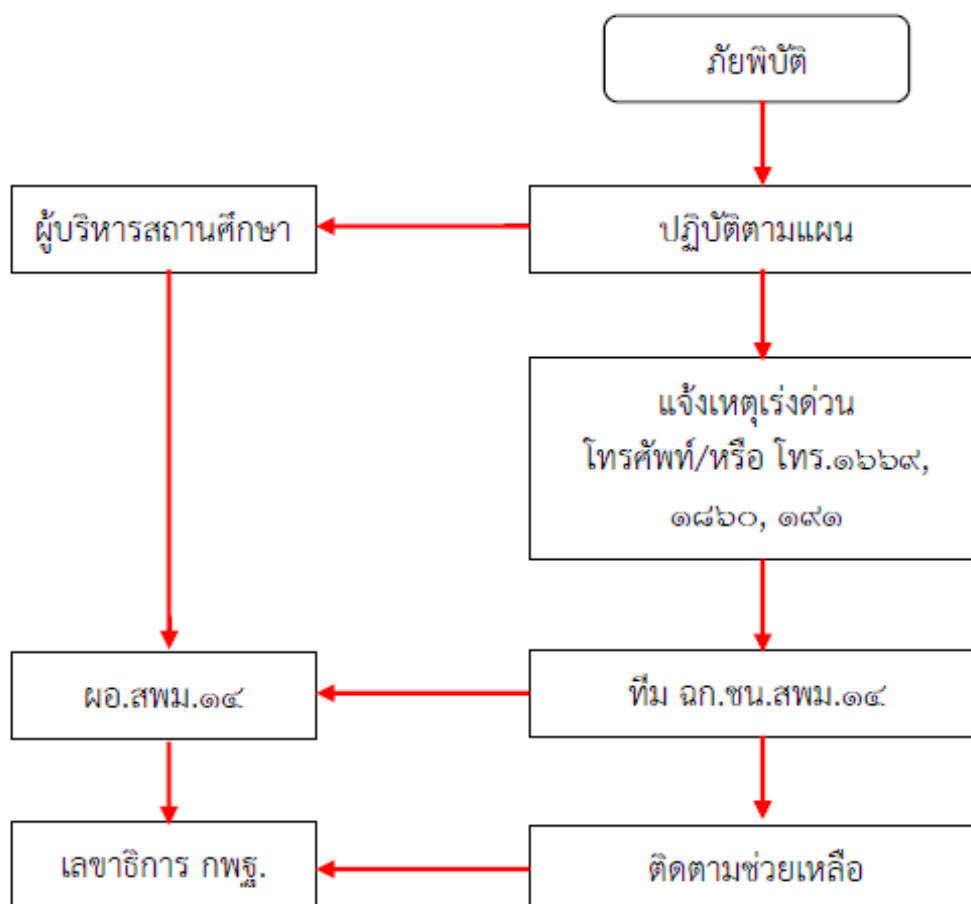
การเยียวยาและการบำรุงขวัญ

1. คณะกรรมการวิเคราะห์ ประเมินความเสียหายเพื่อช่วยเหลือเยียวยา
2. ให้การดูแลช่วยเหลือตามความเหมาะสม เช่น เครื่องอุปโภค บริโภค

การรายงานเหตุ

1. รายงาน ผู้บังคับบัญชาและหน่วยงานต้นสังกัดทันที
2. ติดตามผลจากเหตุที่เกิดขึ้นอย่างใกล้ชิดและรายงานเป็นระยะ

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีภัยพิบัติอื่น ๆ

ภัยพิบัติ

ภัยพิบัติ หมายถึง ภัยที่รุนแรงหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือเกิดจากความประมาทของบุคคลส่งผลกระทบต่อบุคคล หรือต่อผู้คนเป็นจำนวนมาก เกิดจากสถานการณ์เสี่ยง เช่น อัคคีภัย แผ่นดินไหว วาตภัย และอุทกภัย เป็นต้น ซึ่งมีความสูญเสียทั้งทรัพย์สิน สิ่งของ และผู้คนบาดเจ็บเสียชีวิต หรือไร้ที่อยู่

มาตรการป้องกัน

1. จัดการเรียนการสอนเรื่องเกี่ยวกับภัยพิบัติที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของแต่ละพื้นที่
3. จัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฉุกเฉินของสถานศึกษา ซ้อมแผนให้สอดคล้องกับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ระดับตำบล/อำเภอ/จังหวัด ของกระทรวงมหาดไทย
4. สำรวจความเสี่ยงจากสถานการณ์เสี่ยง และตรวจสอบอุปกรณ์ป้องกันภัย เช่น ถังดับเพลิงให้มีความพร้อมในการใช้งาน
5. ให้จัดระบบสื่อสาร เช่น โทรศัพท์ ให้คำนึงถึงการมีระบบไฟฟ้าในกรณีฉุกเฉิน สำหรับพื้นที่ที่มีความเสี่ยงมาก
6. กำหนดผู้รับผิดชอบงานอุบัติภัยในสถานศึกษา ประสานเครือข่ายชุมชน/หน่วยงาน รองรับการแข่งขัน

7. สถานศึกษาที่อยู่ในเขตภัยพิบัติ ทบทวนมาตรการเสี่ยงภัยพิบัติของสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละครั้ง

แนวทางการช่วยเหลือ

1. แจ้งเหตุตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่สถานศึกษากำหนดไว้
2. แจ้งเหตุในช่องทางการสื่อสารที่ใช้ได้รวดเร็วที่สุด เช่น โทรศัพท์ และช่องทางอื่นที่สามารถแจ้งได้ เป็นต้น
3. จุดรับแจ้งเหตุ สพม.พล.อต./ศูนย์ฉุกเฉิน โทร.1669 ศูนย์เตือนภัยโทร.1860 สถานีตำรวจพื้นที่เกิดเหตุ
4. รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับโดยใช้แบบรายงาน ฉก.01
5. สถานศึกษาให้ความช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนเบื้องต้น

มาตรการที่ 3 การรักษาความปลอดภัยจากโรคระบาด

กระบวนการและแนวทางการดำเนินงาน

1. มีมาตรการป้องกันเชื้อ COVID-19 คัดกรองจากทั้ง ภายในโรงเรียน และต่างประเทศ
2. มีมาตรการเฝ้าระวังและการสอบสวนโรค
3. มีการประสานและสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน
4. มีการทำความสะอาดห้องเรียน ห้องสำนักงาน และพื้นที่ภายในโรงเรียน (Big Cleaning Day)
5. ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมและกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์พาหะ
6. จัดกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้เรื่องการป้องกันโรคระบาด ตามสถานการณ์

การเผชิญเหตุ/การแก้ปัญหา

1. คัดกรองนักเรียน ผู้บริหาร ครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้อง มีการตรวจวัดอุณหภูมิ
สวมหน้ากาก การล้างมือด้วยสบู่เหลว/แอลกอฮอล์เจล การเว้นระยะห่าง 1 เมตร การทำความสะอาด
(ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน อาคารเรียน โรงอาหาร พื้นที่ส่วนกลาง) และลดความแออัด
2. กรณีพบผู้ที่มีความเสี่ยง คัดแยกนักเรียนที่ป่วยออกจากนักเรียน และครูที่มีสุขภาพดี และแจ้งเจ้าหน้าที่
สาธารณสุขรับตัวไปตรวจ
3. ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานสาธารณสุข ในการกำจัดต้นตอของโรคระบาด
4. นำผู้ป่วยส่งต่อโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุด หรือโรงพยาบาลบางระกำ

การเยียวยาและการบำรุงขวัญ

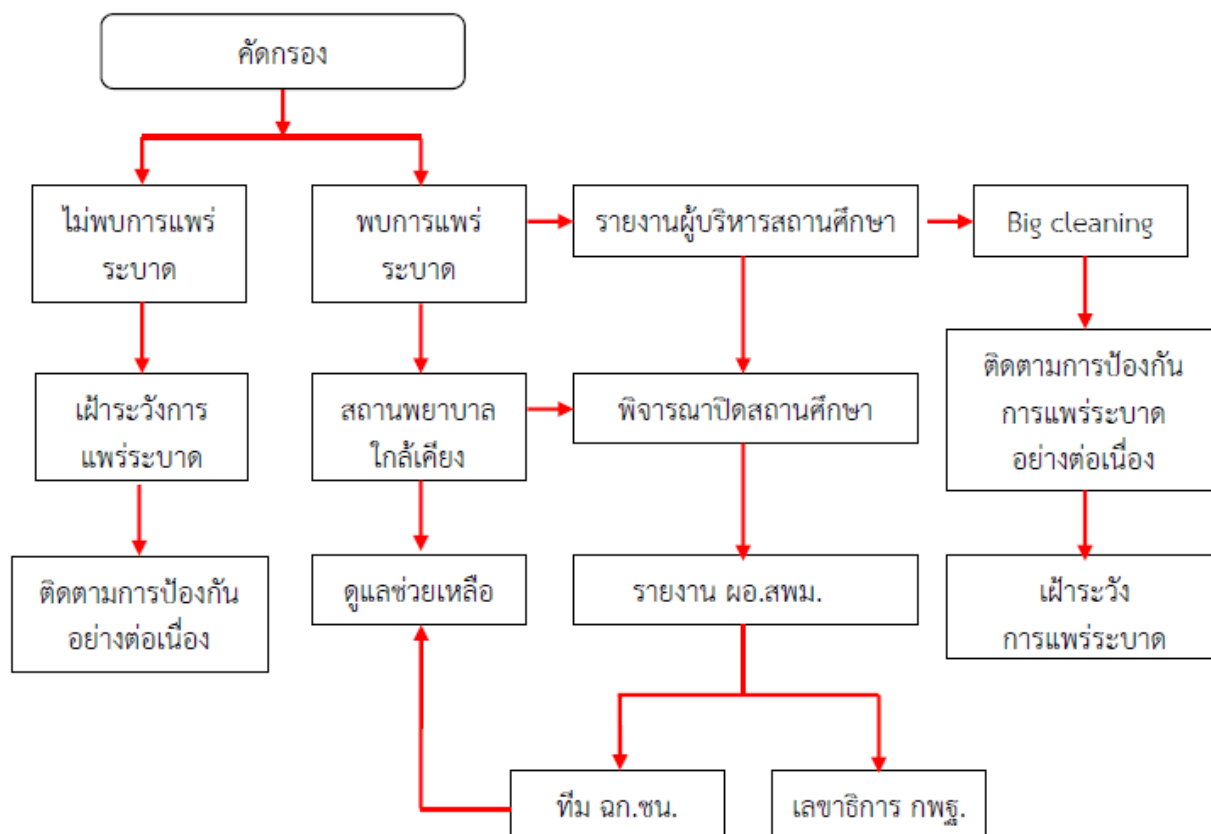
ให้การดูแลช่วยเหลือตามโอกาสและ ความเหมาะสม

การรายงานเหตุ

1. แจ้งผู้ปกครองนักเรียนให้รับทราบ
2. รายงานต่อหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สาธารณสุข โรงพยาบาล และ ศบค.
3. รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับ

4. ติดตามผลจากเหตุที่เกิดขึ้นอย่างใกล้ชิดและรายงานเป็นระยะ

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีอื่น ๆ โรคติดต่อในสถานศึกษา

3. โรงเรียนประสานงานกับตำรวจจราจรให้มาช่วยปฏิบัติงานช่วงเวลา 06.00-08.00 น. และเวลา 15.30-18.30

โรคติดต่อในสถานศึกษา

โรคติดต่อ คือ โรคที่สามารถถ่ายทอดติดต่อกันได้ระหว่างบุคคล โดยมีเชื้อโรคต่าง ๆ เป็นสาเหตุของโรค และถึงแม้ว่าเชื้อโรคจะเป็นตัวก่อเหตุ แต่พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของมนุษย์ก็เป็นปัจจัยร่วม ที่สำคัญที่จะทำให้เกิดโรคติดต่อนั้น ๆ กรมอนามัยได้รวบรวมนิยามของโรคติดต่อ จากพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2563 หมายถึง โรคซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศให้เป็นโรคติดต่อ สำหรับทั่วประเทศหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเฉพาะในเขตของตนประกาศ ให้เป็นโรคติดต่อในกรณีที่ตรวจพบหรือมีเหตุสงสัยว่าโรคใดโรคหนึ่ง เป็นโรคซึ่งอาจติดต่อแพร่ระบาดเป็นอันตรายแก่ประชาชนได้

มาตรการป้องกัน

การตรวจร่างกายนักเรียนก่อนรับเข้าเรียน ซึ่งนักเรียนทุกคน แบนผลเอกสารการตรวจสุขภาพ (ระบุเป็นสุขภาพ) จากโรงเรียนเดิม

1. ควรได้รับการตรวจสอบสุขภาพอย่างน้อยปีละครั้งโดยหน่วยงานสาธารณสุข หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนักเรียน ที่มีโรคประจำตัวควรได้รับการดูแลจากแพทย์อย่างใกล้ชิด และควรมีสมุดบันทึกประวัติการตรวจสอบสุขภาพ ประจำตัวทุกคน

2. ครู บุคลากรและเจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนในสถานศึกษา ผู้ประกอบการอาหารผู้ขายอาหาร ฯลฯ ควรได้รับการตรวจสอบสุขภาพจากแพทย์อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง สุขภาพสถานศึกษา (รายละเอียดคู่มือแนวทางปฏิบัติและ มาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา

ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2556)

3. สถานศึกษาต้องมีการจัดการสุขาภิบาลสุขอนามัยและสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ โดยปฏิบัติตามหลัก สุขาภิบาลสถานศึกษา (รายละเอียดคู่มือแนวทางปฏิบัติและมาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา

ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2556)

4. สถานศึกษามีการให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ผ่านช่องทางต่าง ๆ แก่ ครู บุคลากร และนักเรียน ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อโดยตรง รวมถึงการขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในท้องถิ่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ มาเป็นวิทยากร หรือแจ้งข้อมูลข่าวสารในรูปแบบสื่อต่าง ๆ ให้กับนักเรียนตาม โอกาสที่เหมาะสม

แนวทางการช่วยเหลือ

1. คัดกรองนักเรียน แยกนักเรียนที่ป่วยออก
2. ส่งต่อสถานพยาบาลใกล้เคียง หรือโทรศัพท์แจ้งศูนย์ฉุกเฉิน โทร. 1669
3. รายงานผู้บังคับบัญชา โดยใช้ช่องทางการสื่อสารที่รวดเร็วที่สุด
4. แจ้งบิดา มารดา ญาติ และผู้ปกครองทราบ
5. กรณีเป็นโรคติดต่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณา ปิดสถานศึกษา โดยคำแนะนำจากสถานพยาบาล ในพื้นที่
6. ทำความสะอาด ฆ่าเชื้อโรค โดยประสานกับสาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่
7. ติดตามผล ข้อมูลข่าวสาร เฝ้าระวังการระบาดของโรคติดต่อ และป้องกันการแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่อง

แหล่งช่วยเหลือ

1. สถานพยาบาลใกล้เคียง
2. ศูนย์ฉุกเฉิน โทร. 1669
3. ที่ว่าการอำเภอ
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรการที่ 4 การรักษาความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ

กระบวนการและแนวทางการดำเนินงาน

1. โรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ร่วมมือกันกำหนดมาตรการ รับ-ส่งนักเรียน ตอนเช้าและเลิกเรียน
2. นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎจราจร อบรมให้ความรู้เรื่องด้านประกันภัย
3. ศึกษาและปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่โดยเคร่งครัด
4. ควบคุมดูแลให้นักเรียนอยู่ในระเบียบวินัยและใช้ความระมัดระวังในการทำกิจกรรม
5. ตรวจสอบเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้มีสภาพดีกำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบบำรุงรักษา
6. จัดทำคู่มือการใช้ บำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้และ อุปกรณ์แต่ละประเภท
7. ส่งเสริมให้นักเรียนว่ายน้ำเป็น ฝึกอบรมให้นักเรียนมีความรู้เรื่องการช่วยเหลือตนเองเบื้องต้นเมื่อประสบภัยทางน้ำ เช่น แนวปฏิบัติและการปฐมพยาบาลสำหรับกรณีคนตกน้ำ

การเผชิญเหตุ/การแก้ปัญหา

1. มีแนวปฏิบัติ การจัดการหรือ การระงับเหตุ การช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุในโรงเรียน
2. สร้างความตระหนัก ประชาสัมพันธ์ และ สร้างการรับรู้แนวปฏิบัติการจัดการและการช่วยเหลือทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
3. เตรียมบุคลากร และเครื่องมือให้พร้อมรับสถานการณ์ เช่น การซ้อมดับเพลิง การซ้อมหนีไฟ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น เป็นต้น

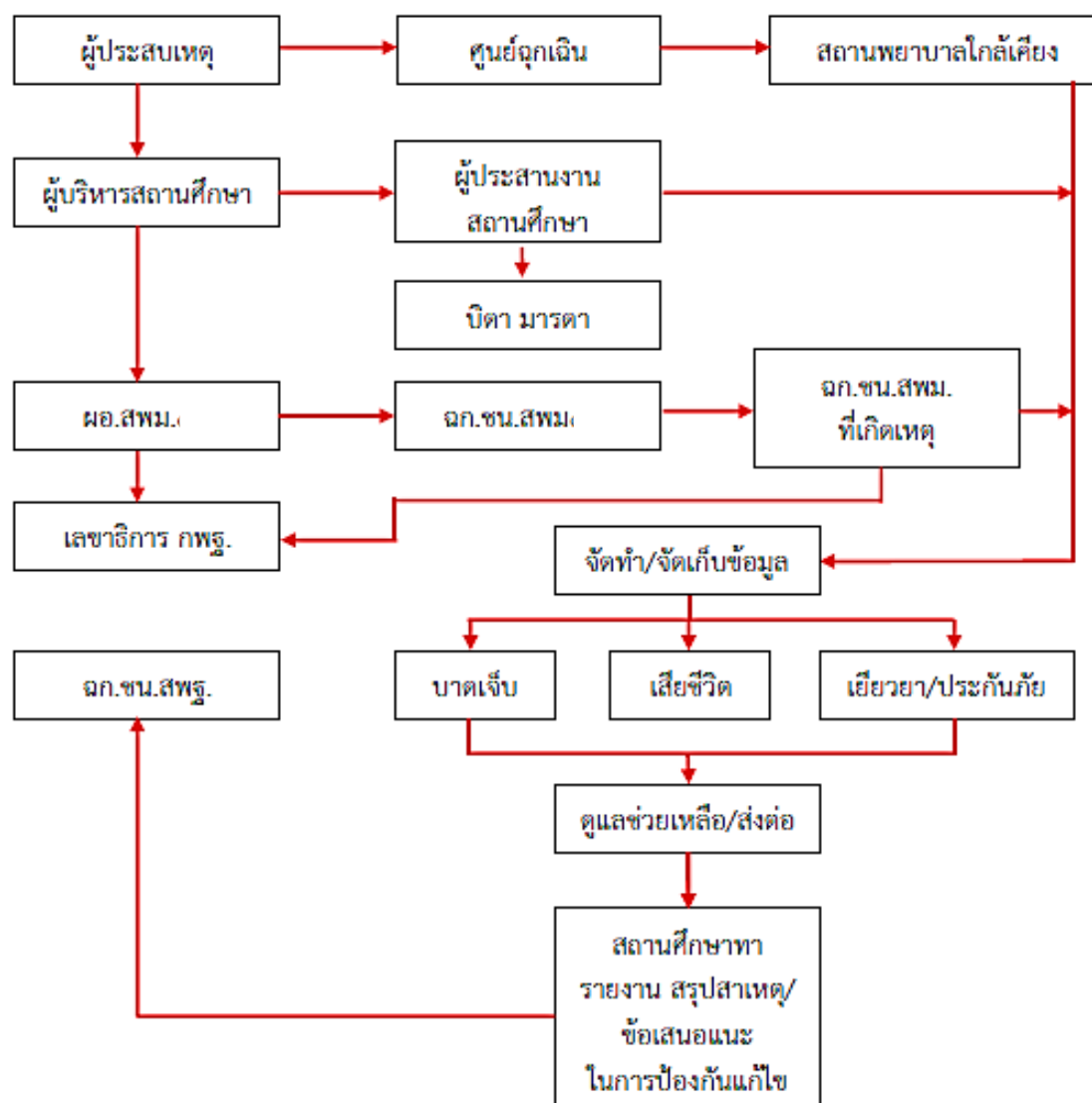
การเฝ้าระวังและการบำรุงขวัญ

1. ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น ประเมินสถานการณ์ และคัดกรอง ให้การช่วยเหลือผู้เรียนและผู้ได้รับผลกระทบในโรงเรียน
2. ให้การช่วยเหลือเบื้องต้นกับนักเรียนและผู้ได้รับผลกระทบในโรงเรียน เพื่อให้ผู้ประสบเหตุมีความปลอดภัยหรือลดอัตรา ความรุนแรงของเหตุการณ์ลง

การรายงานเหตุ

1. รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับ
2. บันทึกข้อมูล ในแบบรายงาน ที่โรงเรียนกำหนด

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีอื่น ๆ
อุบัติเหตุนอกสถานศึกษา

อุบัติเหตุนอกสถานศึกษา

อุบัติเหตุนอกสถานศึกษา หมายถึง ภาวะที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหันโดยไม่ตั้งใจ ทำให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อสุขภาพชีวิตและทรัพย์สินของนักเรียน หรืออุบัติเหตุที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อสถานศึกษา เช่น อุบัติเหตุกับรถนักเรียน รถทัศนศึกษา รถทัศนจร รถรับส่งนักเรียน รถโรงเรียนรถส่วนบุคคลของครูที่พานักเรียนไปทำกิจกรรม รายละเอียดคู่มือแนวทางการปฏิบัติมาตรการการรักษาความปลอดภัย ของสถานศึกษา

มาตรการป้องกัน

ปฏิบัติตามประกาศระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการพานักเรียนและนักศึกษาไปนอกสถานศึกษา

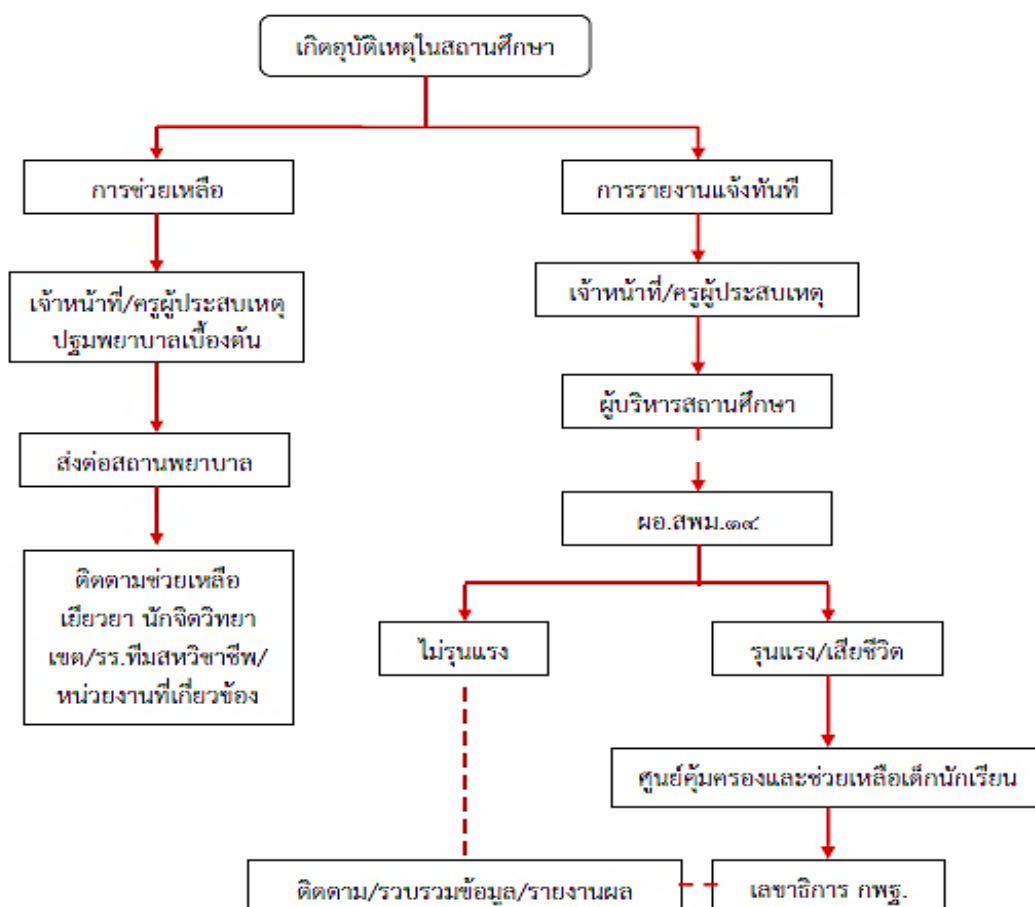
แนวทางการช่วยเหลือ

1. แจ้งศูนย์ฉุกเฉิน โทร. 1669 และเจ้าหน้าที่ตำรวจ
2. แจ้งผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง หรือผู้อนุญาตให้นักเรียนไปนอกสถานศึกษาทราบ
3. แจ้ง สพม.พล.อต. /สพฐ. ทราบเป็นการเบื้องต้นทันที
4. แจ้งทะเบียนรถประเภทรถที่ประสบอุบัติเหตุ เพื่อสถานพยาบาลจะได้ดำเนินการค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลจาก พ.ร.บ. คမ်းครองผู้ประสบภัยจากรถ โดยผู้ปกครองนักเรียนไม่ต้องสำรองจ่าย
5. จัดหาผู้ดูแลประสานงานติดตามอาการของนักเรียน และติดตามเรื่องการประกันภัย
6. แจ้งความลงบันทึกประจำวันต่อเจ้าพนักงานไว้เป็นหลักฐานในการเรียกร้องสินไหมทดแทน
7. กรณีที่นักเรียนทำประกันอุบัติเหตุกับบริษัทประกันภัย ให้ดำเนินการเรียกค่าเสียหายและค่าสินไหมทดแทน หากมีปัญหาให้ติดต่อประสานกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)
8. กรณีนักเรียนเสียชีวิตให้ติดต่อขอรับใบรับรองของการเสียชีวิตจากสถานพยาบาลในพื้นที่

แหล่งช่วยเหลือ

1. ศูนย์ฉุกเฉิน โทร. 1669
2. สถานพยาบาล เจ้าหน้าที่ตำรวจ
3. สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีอื่นๆ อุบัติเหตุในสถานศึกษา

อุบัติเหตุในสถานศึกษา

อุบัติเหตุในสถานศึกษา หมายถึง อันตรายที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาโดยฉับพลันซึ่งไม่คาดคิดมาก่อนอันเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือการกระทำของมนุษย์ ส่งผลให้เกิดความเสียหาย ทั้งร่างกาย และทรัพย์สิน โดยมีสถานการณ์เสี่ยงจากสภาพแวดล้อม ขาดความระมัดระวัง หรือการเรียนการสอน

มาตรการป้องกัน

1. สร้างความตระหนักและให้ความรู้ข้าราชการครูบุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน
2. ตรวจสอบสภาพความพร้อมใช้งานของอาคารสถานที่และอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ
3. สำรวจจุดเสี่ยงภายในและรอบบริเวณสถานศึกษา
4. จัดระบบการเฝ้าระวัง เช่น ติดตั้งกล้องวงจรปิดในบริเวณจุดเสี่ยง เป็นต้น
5. เตรียมบุคลากรและอุปกรณ์เครื่องมือการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
6. จัดให้มีการทำประกันภัยอุบัติเหตุสำหรับนักเรียน ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา
ในสถานศึกษา
7. จัดระบบการรายงานเหตุไปยังสถานพยาบาลใกล้เคียง หรือศูนย์ฉุกเฉิน โทร. 1669

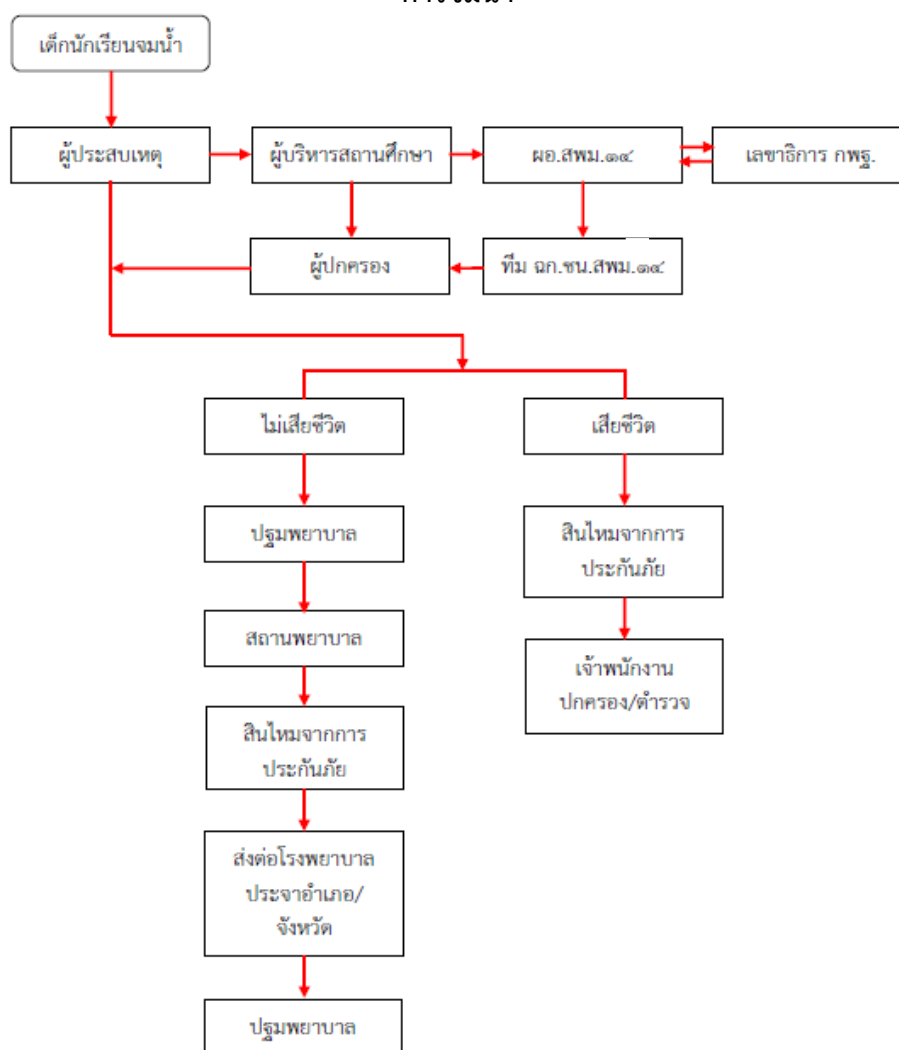
แนวทางการช่วยเหลือ

1. ปฐมพยาบาลเบื้องต้น
2. ประสานศูนย์ฉุกเฉิน โทร. 1669 และนำส่งสถานพยาบาลใกล้เคียง
3. แจ้งเหตุต่อผู้บริหารสถานศึกษา แจ้งบิดา มารดา/ผู้ปกครอง/ญาติ
4. รายงานผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับชั้นพร้อมบันทึกตามแบบรายงาน ฉก.01
5. ติดตามการช่วยเหลือในส่วนที่เกี่ยวข้อง

แหล่งช่วยเหลือ

1. สถานพยาบาลใกล้เคียง
2. ศูนย์ฉุกเฉิน โทร. 1669
3. สถานีตำรวจในพื้นที่เกิดเหตุ

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือให้นักเรียนกรณีอื่น ๆ
การจมน้ำ

การจมน้ำ

การจมน้ำ เป็นสาเหตุการเสียชีวิตของนักเรียนประเภทหนึ่ง อุบัติเหตุการจมน้ำ พบว่า เกิดจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เกิดจากความประมาท ความคึกคะนอง มองข้ามความปลอดภัย ไม่เลือกที่จะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ควรได้รับความรู้ และฝึกทักษะชีวิตเบื้องต้น เพื่อรองรับปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ให้สามารถช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นได้อย่างถูกวิธีหรือสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่นได้

มาตรการป้องกัน

1. สถานศึกษามีการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องอุบัติเหตุทางน้ำให้นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องของการเอาตัวรอด เมื่อต้องประสบอุบัติเหตุทางน้ำ เช่น รู้จักหลักของการตะโกน การโยน การยื่น รวมถึงการลอยตัวในน้ำแบบวิธีต่าง ๆ และที่สำคัญคือ ต้องมีความรู้เกี่ยวกับการปฐมพยาบาลคนที่จมน้ำเบื้องต้นที่ถูกต้อง นอกจากนั้นสถานศึกษาควรจะให้ความรู้เรื่องของการปฏิบัติตนเมื่อต้องทำภารกิจเกี่ยวกับกิจกรรมทางน้ำด้วย
2. สำรวจจุดเสี่ยงต่อการจมน้ำของนักเรียนในสถานศึกษา และบริเวณรอบ ๆ สถานศึกษา
3. แจ้งเตือนจุดเสี่ยงให้นักเรียนทราบและติดป้ายแจ้งเตือน หรือล้อมรั้วให้มีความปลอดภัยสูง
4. กรณีที่สถานศึกษามีสระว่ายน้ำ หรือกิจกรรมทางน้ำให้จัดตั้งอุปกรณ์ชูชีพ เพื่อให้เกิดความปลอดภัย และมีครูควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด
5. สถานศึกษาจัดให้มีการสอนว่ายน้ำ เพื่อป้องกันการจมน้ำเป็นไปตามบริบทที่เอื้อของแต่ละพื้นที่

แนวทางการช่วยเหลือกรณีไม่เสียชีวิต

1. ปฐมพยาบาลเบื้องต้นด้วยวิธีที่ถูกต้อง
2. แจ้งเหตุต่อผู้บริหารสถานศึกษาสถานพยาบาลใกล้เคียง ศูนย์ฉุกเฉิน โทร. 1669 และแจ้งบิดามารดา ผู้ปกครอง ญาติ
3. รายงานผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับชั้นพร้อมรายงาน ตามแบบรายงาน ฉก.01
4. กรณีที่นักเรียนทำประกันอุบัติเหตุกับบริษัทประกันภัย ให้ดำเนินการเรียกค่าเสียหาย และค่าสินไหมทดแทน หากมีปัญหาให้ติดต่อประสานกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)

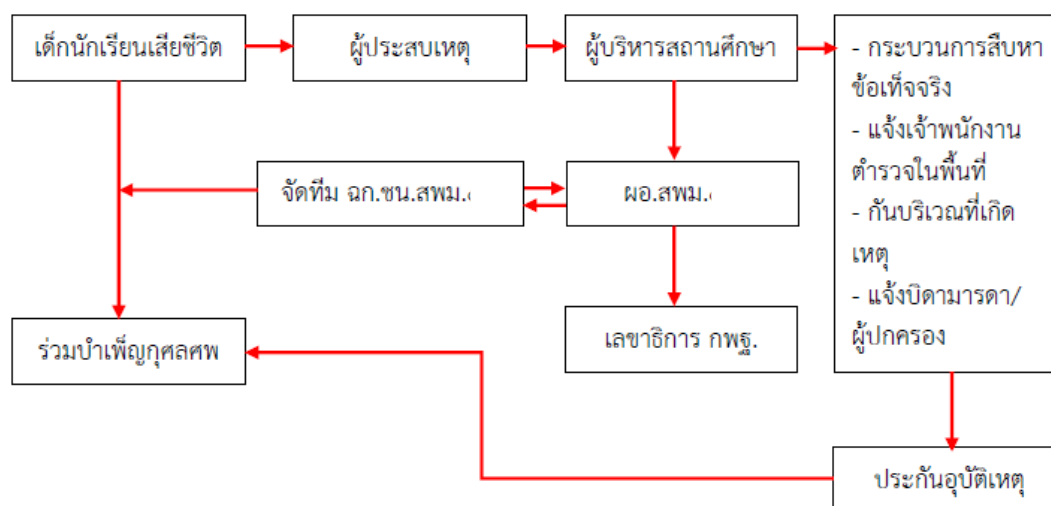
กรณีเสียชีวิต

1. แจ้งผู้บริหารสถานศึกษาเจ้าพนักงานปกครองเจ้าหน้าที่ตำรวจ
2. กันพื้นที่เกิดเหตุ และอำนวยความสะดวกเจ้าพนักงาน
3. รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นทราบและแจ้ง บิดามารดา ผู้ปกครอง ญาติ
4. กรณีที่นักเรียนทำประกันอุบัติเหตุกับบริษัทประกันภัยให้ดำเนินการเรียกค่าเสียหายและค่าสินไหมทดแทน หากมีปัญหาให้ติดต่อประสานกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย(คปภ.)

แหล่งช่วยเหลือ

1. สถานพยาบาลใกล้เคียง
2. ศูนย์ฉุกเฉิน โทร. 1669
3. สถานีตำรวจพื้นที่เกิดเหตุ (กรณีเสียชีวิต)

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีอื่น ๆ นักเรียนเสียชีวิตในสถานศึกษา

นักเรียนเสียชีวิตในสถานศึกษา

นักเรียนเสียชีวิตในสถานศึกษา หมายถึง นักเรียนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของสถานศึกษาได้เสียชีวิตด้วยเหตุตายตามธรรมชาติ ตายผิดธรรมชาติ หรืออุบัติเหตุ ซึ่งผู้ประสบเหตุ ได้พบนักเรียนในสภาพที่เสียชีวิตแล้วไม่สามารถช่วยเหลือเบื้องต้นได้

มาตรการป้องกัน

1. จัดระบบข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล และมีการส่งต่อแต่ละระดับเมื่อจบปีการศึกษา
2. จัดอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมให้มีความปลอดภัย
3. จัดให้มีมาตรการเพื่อความปลอดภัย สอดส่อง ตรวจสอบตราในพื้นที่บริเวณสถานศึกษา เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด จัดเวรยามรักษาการณ์ คณะกรรมการนักเรียน และสถานักเรียน
4. จัดให้มีระบบหรือชักชวนให้มีการแจ้งเตือนเหตุต่าง ๆ ในสถานศึกษา

แนวทางการช่วยเหลือ

1. รับแจ้งเหตุการณ์นักเรียนเสียชีวิต ให้ตรวจสอบว่าเสียชีวิตแล้วหรือไม่ และกันบริเวณพื้นที่เกิดเหตุไม่ให้บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในที่เกิดเหตุ
2. แจ้งผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าพนักงานปกครอง เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้บริหารสถานศึกษาทราบทันที และอำนวยความสะดวกเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือผู้เกี่ยวข้อง

3. แจ้งบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนที่เสียชีวิต
4. รายงานผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับ
5. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมงานบำเพ็ญกุศลศพ

แหล่งช่วยเหลือ

1. เจ้าหน้าที่ปกครอง
2. สถานีตำรวจในพื้นที่เกิดเหตุ
3. สถานพยาบาลใกล้เคียงในพื้นที่

มาตรการที่ 5 การรักษาความปลอดภัยด้านสิทธิและ สวัสดิภาพนักเรียน

กระบวนการและแนวทางการดำเนินงาน

1. จัดให้มีคณะกรรมการเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์
2. เปิดช่องทางให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น เสนอแนวทาง ความต้องการ เกี่ยวกับความปลอดภัย
ในสถานศึกษาโดยผ่านกลไกของสภานักเรียนหรือกล่องรับฟัง ความคิดเห็นของสถานศึกษา
3. ใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
4. จัดตั้งกลุ่มเฝ้าระวังการถูกล่วงละเมิดทางเพศ โดยอาศัยกระบวนการเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก
5. จัดกิจกรรม/อบรมสร้างเสริมทักษะชีวิตให้แก่ นักเรียน
6. ดำเนินการอบรมให้ความรู้ ด้านการ นำเข้าข้อมูลข่าวสารและสื่อโซเชียลมีเดียต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ และ
มีวิจาร์ณญาณ
7. บูรณาการการสอนเรื่องเพศศึกษา ทักษะในศตวรรษที่ 21 พระบรมราโชบายด้านการ เป็นพลเมืองดี มี
ศีลธรรมคุณธรรม จริยธรรมที่ดีและเหมาะสมทางสังคมให้แก่ นักเรียน

การเผชิญเหตุ/การแก้ปัญหา

1. ระบุเหตุ และให้การช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุ ในโรงเรียน เช่น การรับฟัง การเจรจาต่อรอง การเก็บข้อมูล
เป็นต้น
2. เชิญนักเรียนมาพบครูที่ปรึกษาอย่างไม่เป็นทางการ
3. ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง
4. มีขั้นตอนส่งต่อที่ชัดเจน เป็นการเฉพาะกับสถานการณ์ เพื่อให้ผู้ประสบเหตุได้รับการบำบัดรักษา ทั้งด้าน
ร่างกายและจิตใจจากผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะทาง
5. แจ้งความลงบันทึกประจำวันกรณีเด็กถูกล่วงละเมิดและลักพา

การเยียวยาและการบำรุงขวัญ

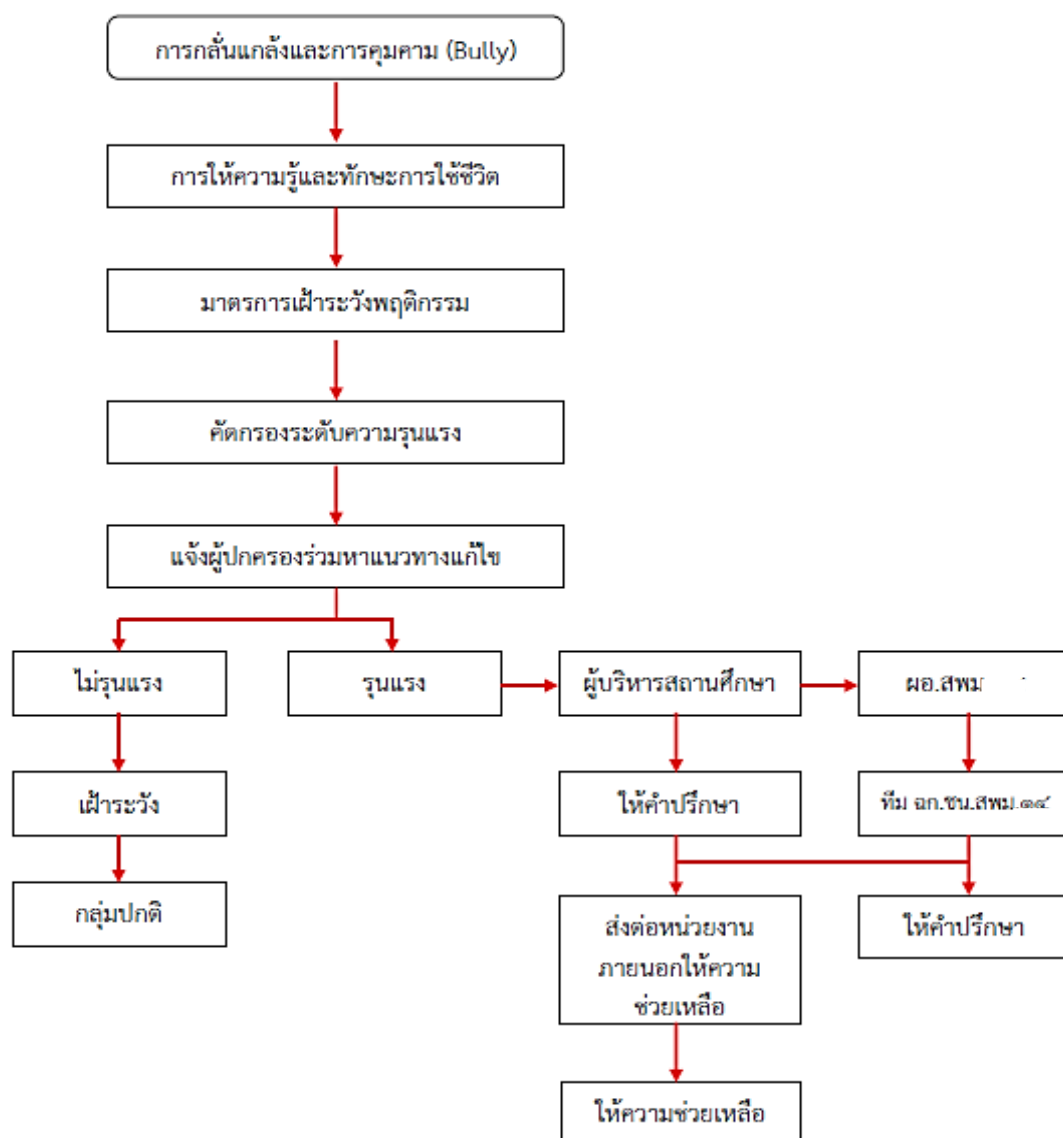
1. เชิญนักสังคมสงเคราะห์/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาพูดคุยกับเด็กเพื่อปรับสภาพจิตใจ

2. จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือเยียวยาฟื้นฟูจิตใจ (การให้คำปรึกษา/การส่งต่อ)
3. เชิญประชุมผู้ปกครองเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาและให้การช่วยเหลือ อย่างจริงจัง
4. ดำเนินการปกปิดข้อมูลสถานการณ์ของนักเรียนเป็นความลับกรณีการมีความจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสภาพจิตใจ ควรให้พักการเรียนก่อนระยะสั้น ๆ

การรายงานเหตุ

1. ระบุเหตุและให้การช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุ ในโรงเรียน เช่นการรับฟังการเจรจาต่อรองการเก็บข้อมูลเป็นต้น
2. เชิญนักเรียนมาพบครูที่ปรึกษาอย่างไม่เป็นทางการ
3. ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง
4. มีขั้นตอนส่งต่อที่ชัดเจน เป็นการเฉพาะกับสถานการณ์ เพื่อให้ผู้ประสบเหตุได้รับการบำบัดรักษา ทั้งด้านร่างกายและจิตใจจากผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะทาง
5. แจ้งความลงบันทึกประจำวันกรณีได้ถูกล่อลวงและลักพา

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีอื่น ๆ
การกลั่นแกล้งรังแก (Bully)

การกลั่นแกล้งรังแก (Bully)

การกลั่นแกล้งรังแก หมายถึง พฤติกรรมการกระทำทำให้ผู้อื่นได้รับความทุกข์ความเจ็บปวด ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้ตนเองรู้สึกมีอำนาจ มีพลังเหนือกว่าผู้อื่น หรือเพื่อความสนุกสนาน อีกทั้งการกระทำดังกล่าวจะเกิดขึ้นซ้ำๆ อย่างต่อเนื่อง และมีระยะเวลายาวนาน

มาตรการป้องกัน

1. ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของการกระทำความผิดทางพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ /กฎหมายอาญา
2. ให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องการกลั่นแกล้งรังแกและทักษะชีวิต
3. นำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเข้ามามีบทบาทในการเฝ้าระวังและให้คำปรึกษา
4. คัดกรองให้คำปรึกษากับนักเรียนและช่วยเหลือในการแก้ปัญหา
5. การเฝ้าระวังช่องทางการสื่อสารที่ทำให้เกิดการกลั่นแกล้งรังแก

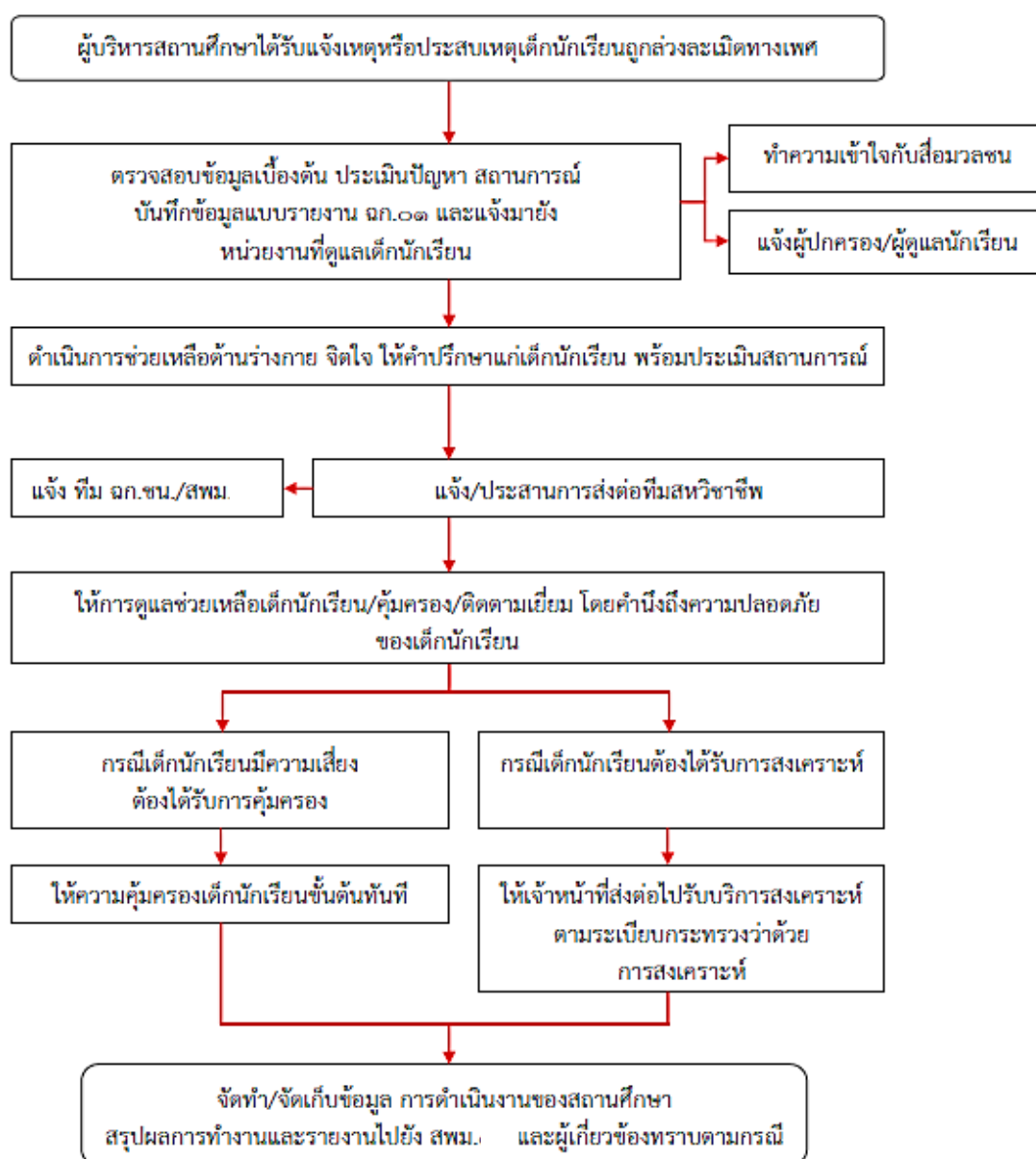
แนวทางการช่วยเหลือ

1. คัดกรองข้อมูลระดับความรุนแรงของการถูกกลั่นแกล้งรังแก
2. ให้คำแนะนำปรึกษาในการแก้ปัญหา
3. หากระดับปัญหามีความรุนแรงให้รายงานผู้บริหารสถานศึกษา
4. ส่งต่อหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องช่วยแก้ปัญหา
5. ติดตามดูแลการให้ความช่วยเหลือส่วนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน

แหล่งช่วยเหลือ

1. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
2. นักจิตวิทยาเด็กและวัยรุ่น
3. สถานีตำรวจ

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน กรณีล่วงละเมิดทางเพศ

กรณีล่วงละเมิดทางเพศ

การล่วงละเมิดทางเพศ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเสมอ ๆ ในสังคม ทั้งการล่วงละเมิดด้วยคำพูด การสัมผัส การแอบดู รวมถึงการกระทำความรุนแรงทางเพศ นักเรียนจึงควรรู้วิธีป้องกัน และหาทางออกเมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์รวมทั้งการขอความช่วยเหลือจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องการล่วงละเมิดทางเพศ หมายถึง การกระทำที่มีผลทำให้ผู้ถูกกระทำได้รับความเสียหายเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ได้แก่ กระทำชำเรา อนาจาร เป็นต้น ผู้ที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศจะได้รับผลกระทบทั้งทางร่างกายและจิตใจ

มาตรการป้องกัน

1. ให้ความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักแก่ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ในการป้องกัน หาทางออก เมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์การล่วงละเมิด และสร้างกลไกการป้องกันนักเรียนจากการถูกละเมิด

2. ใช้กระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษา เอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด และต้องทำงานเป็นทีม
3. ให้สถานศึกษาดูแลพิทักษ์ ปกป้อง และคุ้มครองนักเรียน ไม่ให้ถูกล่วงละเมิดทางเพศจากบุคคลทั้งที่อยู่ภายในและภายนอกสถานศึกษา
4. จัดสถานที่ภายในสถานศึกษาให้เหมาะสม เช่น มีกล้องวงจรปิด มีการจัดตั้งเวรยามตรวจตราพื้นที่จุดเสี่ยง เพื่อไม่ให้เกิดการล่วงละเมิดระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และจากบุคคลอื่น
5. สถานศึกษาสอนเรื่องเพศศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โดยเฉพาะการดูแลป้องกันตนเองของนักเรียนให้ปลอดภัยจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ
6. กำหนดโทษและมาตรการที่เข้มแข็งต่อผู้กระทำความผิดรุนแรง

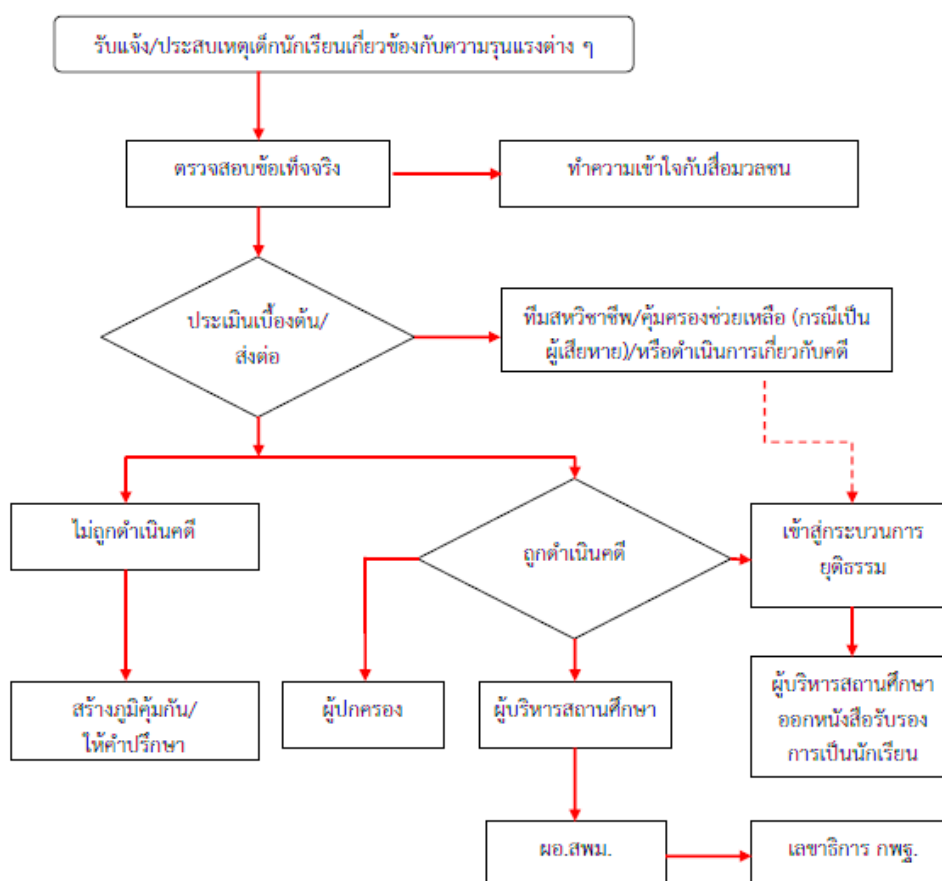
แนวทางการช่วยเหลือ

1. ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายตรวจสอบข้อเท็จจริง และปรึกษากับผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษาทันที
2. ตรวจสอบข้อมูลประวัตินักเรียนโดยใช้กระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การบันทึกข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูลตามแบบรายงาน ผก.01
3. ประสานทีมสหวิชาชีพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สพม. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ บ้านพักเด็กและครอบครัว สถานีตำรวจ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครอง พ.ศ. 2546 เป็นต้น
4. เชิญผู้ปกครองนักเรียนทั้งสองฝ่าย/หรือผู้ที่นักเรียนไว้วางใจ/หรือผู้ที่นักเรียนร้องขอมาพูดคุย/รับทราบเหตุการณ์ และให้คำปรึกษา
5. ประสานศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) สถานพยาบาลในพื้นที่ เพื่อนำนักเรียนเข้ารับการตรวจรักษา ด้านร่างกายและจิตใจภายใน 24 ชั่วโมง
6. แจ้งผู้ปกครองนักเรียนหาแนวทาง และวิธีการร่วมกันในการปรับพฤติกรรมนักเรียน
7. ดำเนินการโดยเก็บข้อมูลเป็นความลับ พิทักษ์สิทธิผู้ถูกกระทำและผู้กระทำ
8. กรณีนักเรียนกับครูหรือบุคลากรทางการศึกษา ตรวจสอบประวัติครู ให้เชิญคณะกรรมการสถานศึกษามาปรึกษา สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงในสถานศึกษา รายงานผู้บังคับบัญชาทราบทันที
9. กรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่กระทำการละเมิด ให้ดำเนินการทางวินัย สรุป และจัดทำรายงานเสนอผู้บริหารสถานศึกษาทราบ
10. ติดตามผล/เยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นระยะ ให้คำปรึกษา/ให้กำลังใจ
11. จัดทำเป็นกรณีศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการปกป้อง คุ้มครอง และดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

แหล่งช่วยเหลือ

1. สถานพยาบาล
2. บ้านพักเด็กและครอบครัว
3. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
4. ศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) โทร. 1300
5. สถานีตำรวจ
6. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
7. นักจิตวิทยา
8. ศาลเยาวชนและครอบครัว

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน กรณีความรุนแรง

กรณีความรุนแรง

ความรุนแรงต่อนักเรียนเกิดขึ้นบ่อยครั้งทั่วทุกพื้นที่ของสังคม ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาในระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ไปจนถึงระดับอุดมศึกษา ไม่ว่าในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือ ขนาดใหญ่ไม่ว่าสถานศึกษาจะอยู่ในภาคไหนในประเทศไทยในบริบทสังคม อย่างไรก็ตามความรุนแรงต่อนักเรียนที่เกิดขึ้นหลายแห่ง อาจมีรูปแบบคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันบ้างตามสถานการณ์ ส่วนสาเหตุบ่มเพาะ และเอื้อต่อ

การเกิดความรุนแรงเหล่านั้น มีทั้งเหมือนและแตกต่างกันออกไป ความรุนแรงเป็นพฤติกรรมหรือการกระทำใด ๆ ก็ตามทีละเมิดสิทธิส่วนบุคคลทั้งทางร่างกาย วาจา จิตใจ หรือทางเพศ และนำมาซึ่งอันตรายหรือความทุกข์ทรมานต่อผู้ถูกรกระทำทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ ในที่นี้ได้แบ่งความรุนแรงออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. ความรุนแรงทางด้านร่างกาย เช่น การทุบตีทำร้ายร่างกาย ตบ เตะ ต่อย การใช้อาวุธ และการลงโทษนักเรียนที่เกินกว่าเหตุในสถานศึกษาและครอบครัว เป็นต้น
2. ความรุนแรงทางด้านจิตใจ เช่น การใช้คำพูด กิริยา หรือการกระทำที่เป็นการดูถูกดูหมิ่น เหยียดหยาม คำว่าให้อับอาย การกลั่นแกล้ง ทรมานให้เจ็บช้ำน้ำใจ การบังคับ ข่มขู่ กักขัง ควบคุม ไม่ให้แสดงความคิดเห็น การหึงหวง การเลือกปฏิบัติ การเอาเปรียบ การดักตวงผลประโยชน์ การถูกทอดทิ้งไม่ได้รับการเอาใจใส่ เลี้ยงดู เป็นต้น
3. ความรุนแรงทางเพศ เช่น การถูกละเมิดทางเพศ การพูดเรื่องลามกอนาจาร การแอบดู การจับต้องของสงวนการบังคับให้เปลื้องผ้า การบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น ดังนั้นเพื่อลดปัญหาความรุนแรง ส่วนหนึ่งจึงต้องมุ่งที่การปรับเปลี่ยนเจตคติหรือความเชื่อเดิม เพื่อให้ทุกคนเกิดความตระหนักว่า ความรุนแรงสามารถเกิดขึ้นได้ และมีผลกระทบมาก ยอมรับว่าปัญหาความรุนแรงไม่ใช่เรื่องส่วนตัวที่ต้องอับอายหรือปกปิด แต่ต้องแสวงหาวิธีการป้องกันไม่ให้เกิดขึ้น เมื่อเกิดขึ้นแล้วต้องหาทางแก้ไข ตลอดจนแสวงหาข้อมูล แนวทางการป้องกันการแก้ไขปัญหา และแหล่งช่วยเหลือต่าง ๆ

มาตรการป้องกัน

การป้องกันการใช้ความรุนแรงในนักเรียนนั้น ไม่ควรทำเพียงเพื่อเพราะต้องการเร่งหาทางออกแบบชั่วคราว ในเวลาที่มีเหตุการณ์ร้ายแรงเกิดขึ้น จากนั้นก็เงียบหายไป ซึ่งจะไม่สามารถป้องกันแก้ไข ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวและความรุนแรงในระยะยาวได้อย่างแท้จริง ดังนั้นการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นการป้องกัน และปกป้องนักเรียนจากความรุนแรง การแสวงหาประโยชน์ การละเลยทอดทิ้ง หรือรูปแบบการกระทำต่าง ๆ ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อร่างกาย จิตใจ พัฒนาการ และศักดิ์ศรีของนักเรียน ดังนี้

1. กำหนดเป็นนโยบายให้จัดทำโครงการ เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขและป้องกันอย่างชัดเจน และเป็นขั้นตอน จัดทำแผนยุทธศาสตร์ระยะสั้น และพัฒนาครูให้เป็นแบบอย่าง สามารถแก้ไขความรุนแรงที่เกิดขึ้น จัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ให้นักเรียนเห็นคุณค่า ศักยภาพของตนเอง โดยสอดแทรกค่านิยม รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย เน้นการใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบทบาทสำคัญ คือ การแก้ไขและป้องกันการใช้ความรุนแรงให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนกระตุ้นให้สื่อต่าง ๆ นำเสนอเนื้อหาและผลงานที่สร้างสรรค์
3. จัดให้มีช่องทางการสื่อสารระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ภาศิเครือข่าย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาความรุนแรงที่เกิดกับนักเรียนได้ทันต่อสถานการณ์ เช่น สายด่วน Facebook Twitter Instagram LINE และเว็บไซต์ แจ้งข่าวกรณีนักเรียนขาดเรียน/กิจกรรมของสถานศึกษา เป็นต้น
4. ครูจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการคุณธรรมจริยธรรม สร้างความตระหนักในคุณค่าแห่งตน การมุ่งอนาคตและความสำเร็จการคิดวิเคราะห์ การยับยั้งชั่งใจ ทักษะการควบคุมอารมณ์ เป็นต้น

5. ครูเวรประจำวัน คณะกรรมการนักเรียน สารวัตรนักเรียน ยามรักษาความปลอดภัย ดูแลรักษาความปลอดภัยแก่นักเรียน ทุกอาคาร บริเวณจุดอับ และจุดเสี่ยง ตลอดจนคุณภาพจากกล้องวงจรปิดที่ติดตั้งไว้ทั่วบริเวณสถานศึกษา หากมีสิ่งบ่งชี้ว่าจะเกิดความรุนแรง ให้เร่งรีบดำเนินการแจ้งผู้เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทันที เช่น มีคนแปลกหน้ามาบริเวณหน้าสถานศึกษา พกพาอาวุธ ขับขี่จักรยานยนต์ เป็นต้น

6. พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือคนในครอบครัวเป็นผู้ใกล้ชิด และมีบทบาทสำคัญในการลดแรงกระตุ้นพฤติกรรมก้าวร้าว และความรุนแรงในนักเรียน โดยการขัดเกลาพฤติกรรมลูกตั้งแต่ปฐมวัย เช่น การเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกให้เวลากับลูกอย่างเพียงพอ ไม่ปล่อยปละ ละเลยลูก ในการรับสื่อหรือการคบเพื่อน เอาใจใส่ในเรื่องต่าง ๆ เมื่อพบเห็นลูกมีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่ควรเพิกเฉย แต่ควรเรียกมาพูดคุยสื่อสารกับลูก ด้วยความรัก และมีเหตุมีผลเป็นหลักว่าสิ่งใดทำได้สิ่งใดทำไม่ได้ เพราะเหตุใด และผลที่จะเกิดตามมานั้นคืออะไร

7. ครูลงโทษนักเรียนเกินกว่าเหตุ นักเรียนได้รับผลกระทบต่อร่างกาย และจิตใจอย่างรุนแรง มีข้อร้องเรียนและเผยแพร่ผ่านสื่อสาธารณะให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือผู้ที่มีอำนาจสั่งให้ครูมาปฏิบัติงานที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยไม่ชักช้า และเร่งดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ได้ข้อเท็จจริงโดยเร็ว

8. นักเรียนถูกกระทำด้วยอาวุธปืน มีด และของมีคมอื่นใด ถูกแขวนคอ ถูกกรอกยาพิษ ถูกกักขังบริเวณจากนักเรียนด้วยกันเองหรือจากบุคลากรทางการศึกษา ที่ส่งผลให้นักเรียนได้รับบาดเจ็บสาหัสหรือสูญเสียชีวิตในสถานศึกษา อันเนื่องจากผู้อำนวยการสถานศึกษาปล่อยปละ ละเลย ในการกำกับดูแล ตรวจสอบตรา มีข้อร้องเรียนและมีการเผยแพร่ผ่านสื่อสาธารณะอย่างกว้างขวาง ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้ที่มีอำนาจ สั่งให้ครูมาปฏิบัติงานที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยไม่ชักช้า และเร่งดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ได้ข้อเท็จจริงโดยเร็ว

9. สถานศึกษาต้องดำเนินการเลือกตั้ง ระบุเหตุภัยอันตรายจากบุคคลภายนอกจากการใช้ความรุนแรง

10. หากมีการลงโทษนักเรียนที่รุนแรงเกินกว่าเหตุด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม จะถือว่าผู้อำนวยการโรงเรียนขาดความเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่และอาจถูกดำเนินการทางวินัยตามสมควร

11. กรณีครูลงโทษนักเรียนด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม ให้ผู้อำนวยการโรงเรียนเข้าไปตรวจดู รายงานต้นสังกัดตามลำดับ และให้ความคุ้มครองช่วยเหลือเยียวยาแก่นักเรียนตามสมควร

แนวทางการช่วยเหลือ

1. กรณีเกิดเหตุความรุนแรงในสถานศึกษาหรือบริเวณใกล้เคียง ครูผู้ประสบเหตุพิจารณาว่าเหตุการณ์นั้น ๆ รุนแรงเพียงใด สามารถหยุดพฤติกรรมของนักเรียนได้ด้วยตนเองหรือไม่เพียงใด หากเกินกำลังให้หาคนช่วยเหลือในการระงับเหตุแล้วแจ้งให้ครูที่ปรึกษา ผู้เกี่ยวข้อง และผู้บริหารสถานศึกษาทราบทันที

2. ครูที่ปรึกษา/ครูผู้ประสบเหตุ พุดคุย ให้กำลังใจ สร้างความไว้วางใจแก่นักเรียน รอนักเรียน ผ่อนคลายลง ประสานเชิญผู้ปกครองมาพบนักเรียนที่สถานศึกษา เพื่อรับทราบข้อเท็จจริงจากคาบอกล่าของนักเรียนด้วยตนเองแล้ว ร่วมกันแสวงหาแนวทางช่วยเหลือนักเรียนไม่ให้เกิดไปกระทำพฤติกรรมความรุนแรงขึ้นอีก

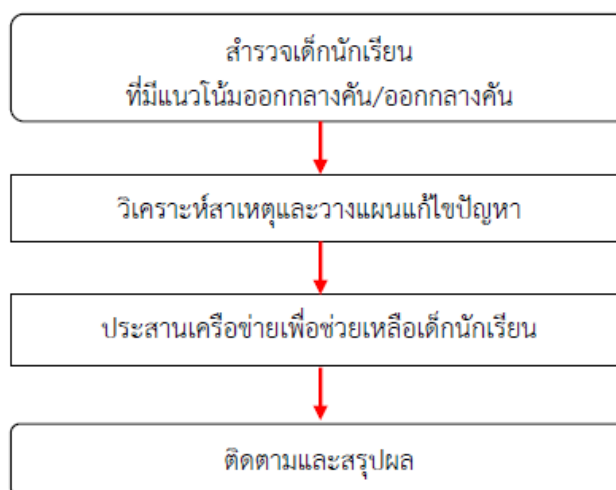
3. หากคู่กรณีอยู่ในสถานศึกษาเดียวกันให้หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากัน และเมื่อความขัดแย้งลดลงครูฝ่ายปกครองจึงจัดให้ทั้งสองฝ่ายได้พบ เพื่อปรับความเข้าใจ และสร้างความรักความสามัคคีกัน

4. หากคู่กรณีเป็นบุคคลภายนอกสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายบุคลากรที่เหมาะสมเป็นผู้ดำเนินการในการแก้ไขปัญหา
5. จัดให้มีนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาสำหรับนักเรียนที่อยู่ระหว่างปรับพฤติกรรม คอยช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษา
6. ประสานทีมสหวิชาชีพ ในกรณีต้องส่งต่อภายนอก
7. กรณีเหตุการณ์รุนแรง ให้รายงานข้อมูลรายละเอียดเบื้องต้นอย่างเป็นทางการภายใน 24 ชั่วโมง ถึง ผ.อ.สพม.พ.ล.อ.ต.
8. เมื่อนักเรียนถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมตัว หรือมอบตัว ทางสถานศึกษาต้องออกหนังสือรับรองการเป็นนักเรียนให้
9. กรณีต้องการประกันตัวนักเรียน สามารถใช้ตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการในการประกันตัวได้

แหล่งช่วยเหลือ

1. ศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) โทร. 1300
2. ศูนย์ฉุกเฉิน โทร. 1669
3. สถานพยาบาล
4. ศูนย์ฉุกเฉิน โทร.1669
5. สถานีตำรวจ
6. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
7. นักจิตวิทยา
8. ศาลเยาวชนและครอบครัว

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน กรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมจากระบบการศึกษา นักเรียนออกกลางคัน

นักเรียนออกกลางคัน

การออกเรียนกลางคัน หมายถึง การที่นักเรียนหายไปจากระบบสถานศึกษา ขาดการติดต่อกับครูที่ปรึกษาหรือครูผู้สอน จนพ้นสภาพการเป็นนักเรียนก่อนเรียนจบหลักสูตรที่กำหนดไว้ โดยมีสาเหตุมาจากตัวนักเรียนครอบครัว สถานศึกษา หลักสูตร สภาพแวดล้อมและสังคม

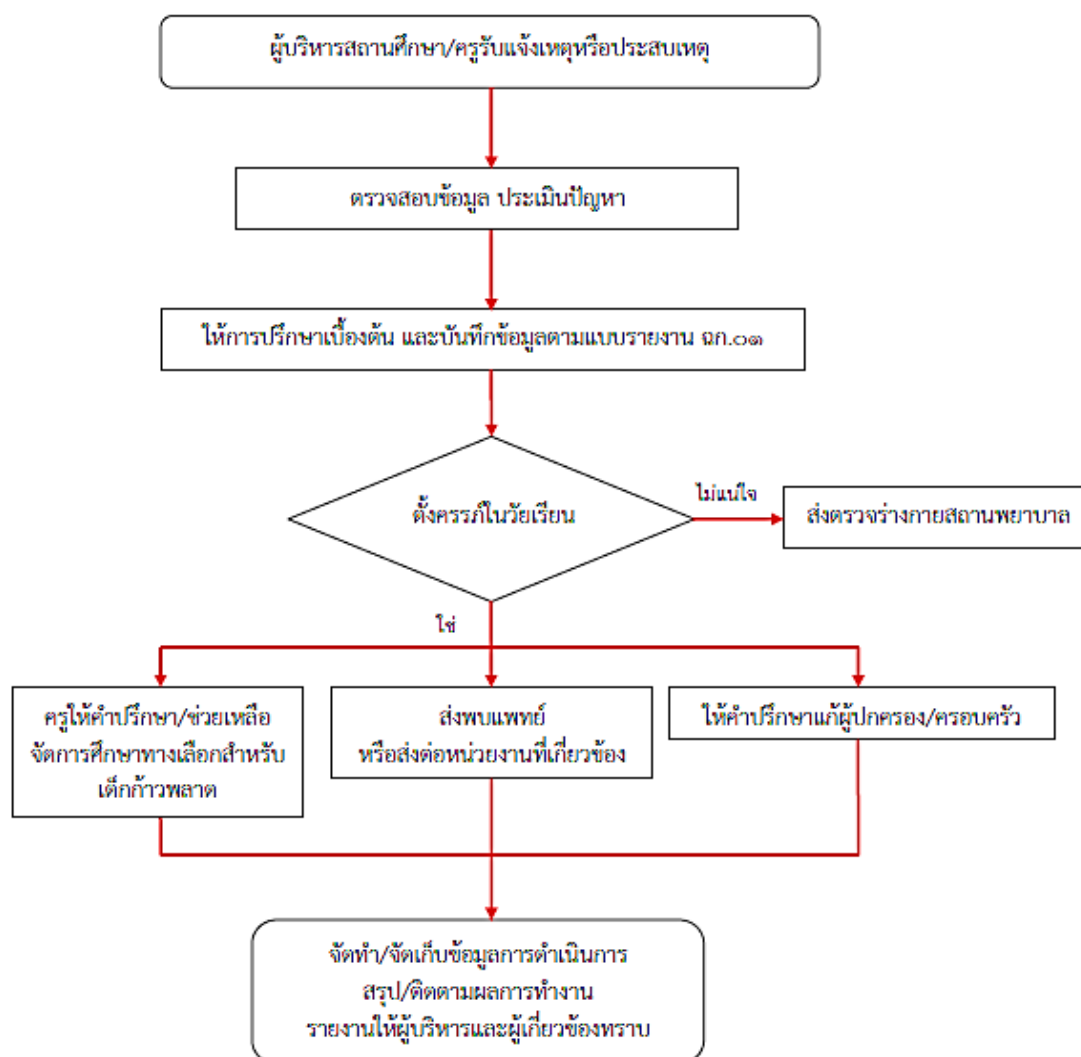
มาตรการป้องกัน

1. สถานศึกษาปฏิบัติตามนโยบายของ สพฐ. และกระทรวงศึกษาธิการ
2. สถานศึกษากำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติ ตลอดจนมาตรการในการป้องกันนักเรียนออกกลางคัน
3. สถานศึกษาให้ความรู้ ความเข้าใจแก่นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 และแนวทางดำเนินการในการช่วยเหลือและติดตามนักเรียนมาเรียน
4. สถานศึกษาดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อหาทางช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบปัญหาและอาจออกเรียนกลางคัน
5. สถานศึกษาติดตาม ผลการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนที่ออกเรียนกลางคัน

แนวทางการช่วยเหลือ

1. สืบหาข้อมูลนักเรียนที่มีแนวโน้มออกเรียนกลางคัน และนักเรียนที่ออกเรียนกลางคัน
2. สังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อแยกปัญหาและร่วมหาทางช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาแต่ละด้าน
3. ให้ความช่วยเหลือตามสภาพปัญหา และประสานเครือข่าย ผู้นำ/แกนนำชุมชน เพื่อติดตามนักเรียนให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา
4. ติดตาม และสรุปผลการช่วยเหลือนักเรียนออกเรียนกลางคัน

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีอื่น ๆ ตั้งครรภ์ในวัยเรียน

ตั้งครรภ์ในวัยเรียน

ตั้งครรภ์ในวัยเรียน หมายถึง นักเรียนที่ตั้งครรภ์ หรือสงสัยว่าตั้งครรภ์ ไม่ได้มีการวางแผนจะให้เกิด โดยมีสาเหตุจากการไม่มีความรู้ขึ้นความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ และการคุมกำเนิด การถูกข่มขืนจนตั้งครรภ์ตลอดจนความไม่พร้อมในด้านภาวะต่าง ๆ ด้านเศรษฐกิจ สังคม การไม่รับผิดชอบของบิดาเด็กในครรภ์ เป็นต้น

มาตรการป้องกัน

1. ใช้กระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษา ครูผู้สอน และผู้ปกครอง เอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด และต้องทำงานเป็นทีม
2. สถานศึกษาสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจแก่ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคนถึงแนวปฏิบัติของสถานศึกษาในการป้องกันแก้ไข ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีเพศสัมพันธ์เบื้องต้น และตั้งครรภ์ในวัยเรียน

3. จัดทำฐานข้อมูลนักเรียนทุกคนตามกระบวนการคัดกรองระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมทั้งมีรายชื่อนักเรียนที่มีแนวโน้มว่าจะออกกลางคันหรืออยู่ในภาวะเสี่ยงด้านต่าง ๆ โดยแจ้งผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องให้ทราบ และเฝ้าระวังช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา โดยการจัดการศึกษาด้วยรูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสมหากไม่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ ให้ส่งต่อจะเป็นภายในหรือภายนอกแล้วแต่กรณี

4. จัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ให้กับนักเรียนเรื่องเพศศึกษาตามความเหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน

5. ให้สถานศึกษากำหนดมาตรการในการเฝ้าระวังนักเรียนหญิงและนักเรียนชายกลุ่มเสี่ยง ที่อาจจะมีความเสี่ยงก่อนวัยอันควร โดยเน้นการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาเชิงลึก และวิธีการที่หลากหลายทันสมัย

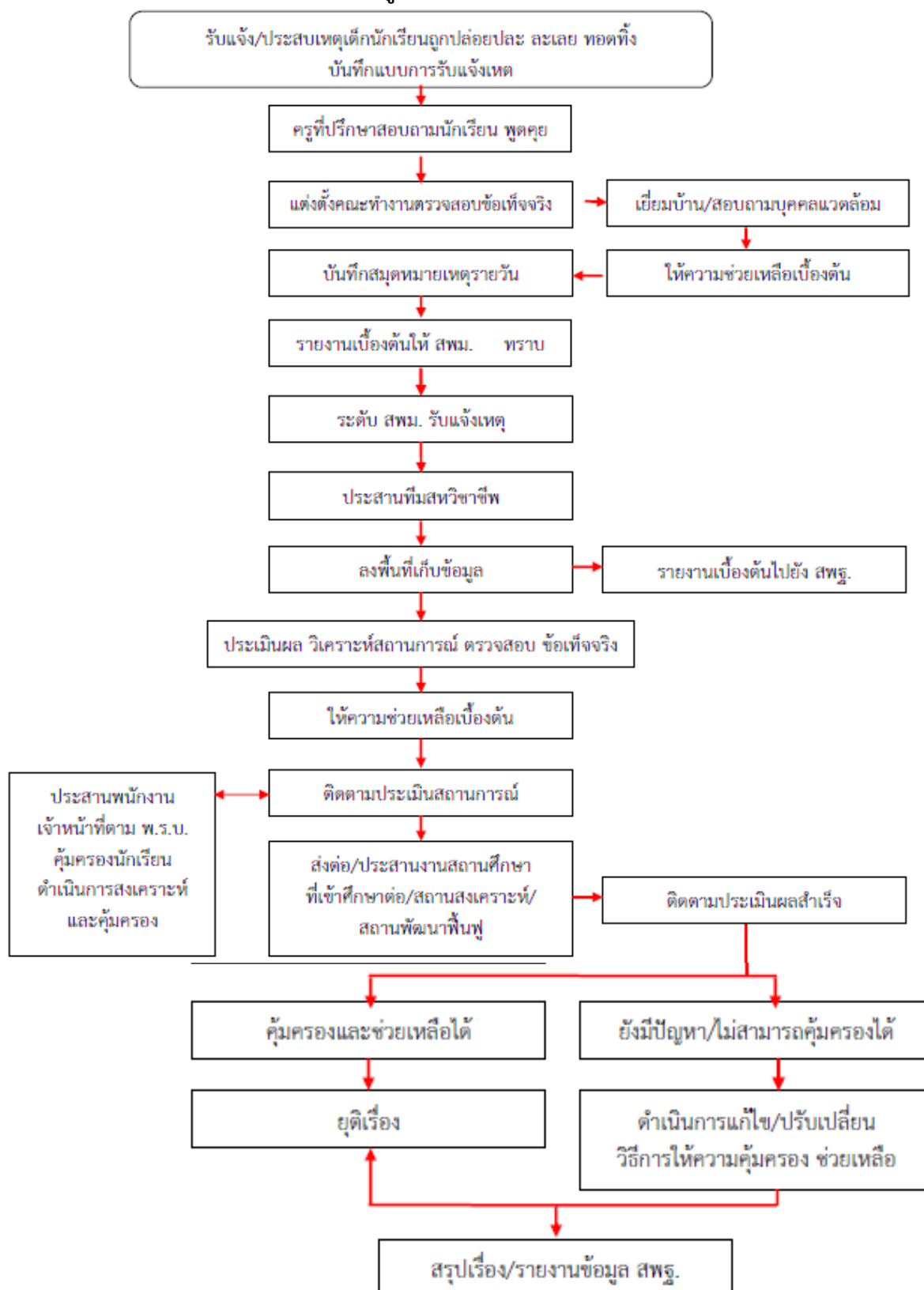
แนวทางการช่วยเหลือ

1. ตรวจสอบข้อมูลนักเรียนโดยใช้กระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. ครูให้การแนะนำและช่วยเหลือนักเรียนในเบื้องต้นทั้งสองฝ่าย และบันทึกข้อมูลตามแบบรายงาน ฉก.01
3. พานักเรียนตรวจร่างกาย
4. เชิญผู้ปกครองของคูกรณีหรือผู้ที่นักเรียนไว้วางใจ ผู้ที่นักเรียนร้องขอมาพูดคุยรับทราบเหตุการณ์และให้คำปรึกษา
5. จัดผู้ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการเกี่ยวข้องกับนักเรียนตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ
6. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนการช่วยเหลือ และทีมสหวิชาชีพ เช่น สพท. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ บ้านพักเด็กและครอบครัว โรงพยาบาล เป็นต้น
7. ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ ให้กำลังใจ หรือจัดการศึกษาทางเลือก หรือแนวทางในการประกอบอาชีพสำหรับเด็กก้าวพลาด
8. สถานศึกษาต้องไม่ผลักดันให้นักเรียนออกจากสถานศึกษา หากทางช่วยเหลือนักเรียนตามความเหมาะสมรวดเร็ว และปลอดภัย ทั้งประสานทีมสหวิชาชีพในการช่วยเหลือ/ส่งต่อ
9. สรุปรายงานผู้บริหารสถานศึกษา

แหล่งช่วยเหลือ

1. สถานพยาบาล และแนวทางการดูแลท้องไม่พร้อม กระทรวงสาธารณสุข
2. บ้านพักเด็กและครอบครัว
3. แนวทางการจัดการศึกษาทางเลือกเพื่อเด็กก้าวพลาด ของ ฉก.ชน.สพฐ.

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีอื่น ๆ
นักเรียนถูกปล่อยปละ ละเลย ทอดทิ้ง

นักเรียนถูกปล่อยปละ ละเลย ทอดทิ้ง

จากสภาพสังคมเศรษฐกิจในปัจจุบันส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเลี้ยงดูบุตร และท่ามกลางกระแสเศรษฐกิจสังคมที่มุ่งพัฒนาบ้านเมือง ทำให้ขาดการดูแลส่งผลกระทบต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวและสังคมทำให้ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลบุตรหลาน นักเรียนถูกทอดทิ้งหรือปล่อยปละละเลย ปล่อยให้คนแก่หรือเครือญาติคอยดูแล รวมไปถึงนักเรียนที่ถูกปล่อยทิ้งให้มีชีวิตอยู่ตามลำพังหรือบุคคลอื่น โดยไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ ไม่ให้ความสำคัญเพิกเฉย ไม่สนใจ ก่อให้เกิดปัญหากับนักเรียน ปัญหาของสังคม นักเรียนมีสภาพชีวิตอยู่ท่ามกลางความสับสนกลายเป็นการทารุณกรรมที่นำไปสู่การทารุณในรูปแบบอื่นได้อีก เช่น การลักพาตัวเด็ก การใช้แรงงานเด็กการค้าประเวณี เป็นต้น ดังนั้น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนจำเป็นต้องมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เช่น ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมดูแลและช่วยเหลือ ครูรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยการเยี่ยมบ้าน การคัดกรอง การป้องกันการแก้ปัญหา การให้คำปรึกษา และการส่งเสริมพัฒนานักเรียนด้านความสามารถและทักษะ ตลอดจนคุณลักษณะที่จะช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณภาพและมีภูมิคุ้มกัน การดำเนินชีวิตของนักเรียนจะต้องมีความสามารถ ในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมทางสังคม การเปลี่ยนแปลง การตัดสินใจที่เหมาะสม และสามารถอยู่ในสังคมอย่างปลอดภัยรวมทั้งหน่วยงานของรัฐให้ความสำคัญของปัญหาและร่วมมือกันแก้ปัญหาอย่างจริงจัง

มาตรการป้องกัน

1. ครูรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยการเยี่ยมบ้าน การคัดกรอง การป้องกัน การแก้ปัญหา และการให้คำปรึกษา
2. ผู้บริหารสถานศึกษา นิเทศ กำกับ และติดตาม ให้ครูที่ปรึกษา ครูผู้สอน หมั่นสังเกตพฤติกรรม และสภาพร่างกายนักเรียนทุกครั้งก่อนทำการสอน
3. การส่งเสริมพัฒนานักเรียนด้านความสามารถตามความถนัด ความสนใจ และความต้องการของนักเรียน ตลอดจนคุณลักษณะที่จะช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณภาพ มีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต มีความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลง มีการตัดสินใจที่เหมาะสม และสามารถอยู่ในสังคมอย่างปลอดภัย
4. หน่วยงานของรัฐให้ความสำคัญกับปัญหา และร่วมมือกันแก้ปัญหาอย่างจริงจัง

แนวทางการช่วยเหลือ

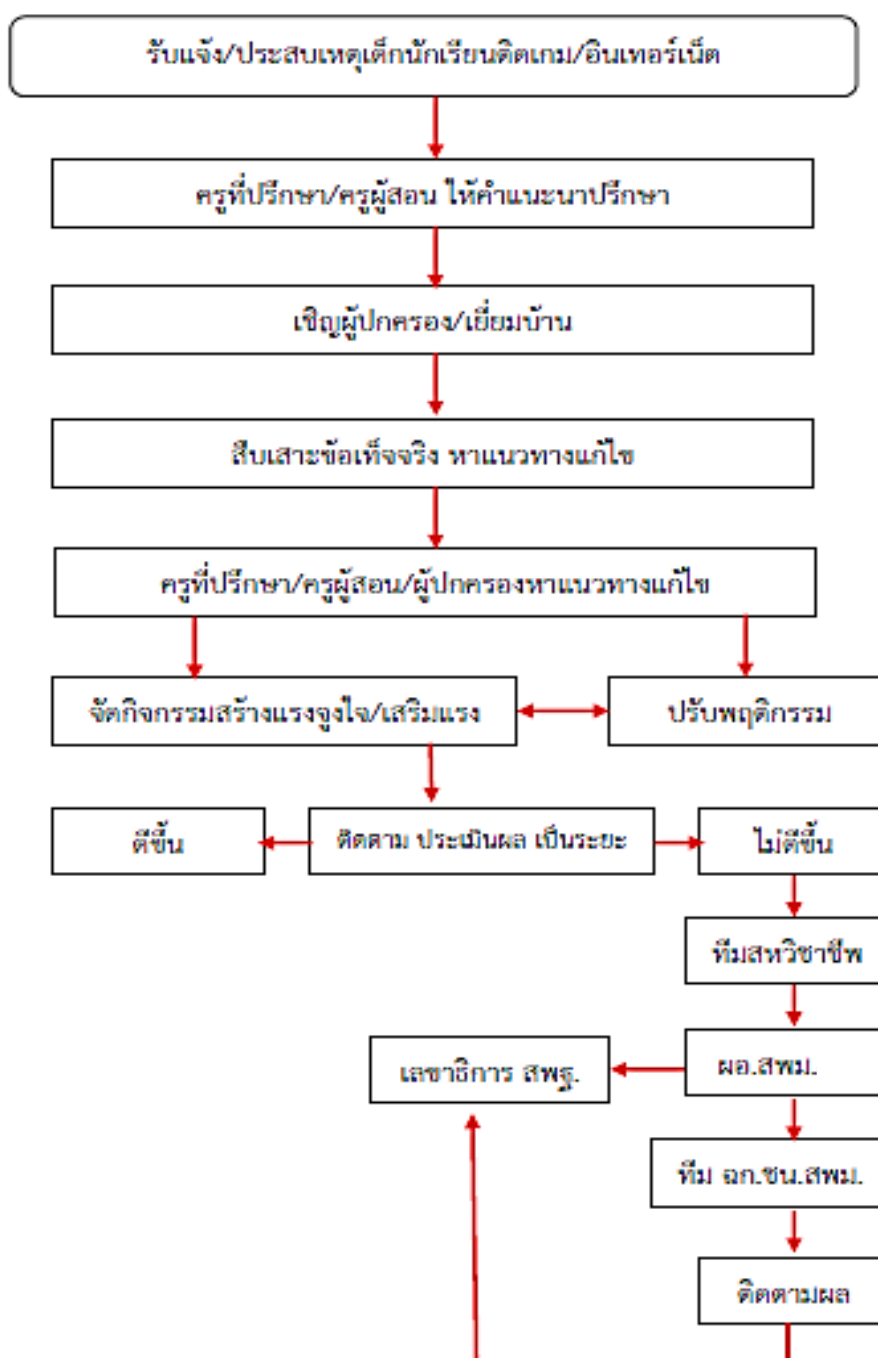
1. ผู้บริหารสถานศึกษารับแจ้งเหตุหรือประสบเหตุ หรือนักเรียนมาบันทึกข้อเท็จจริง สอบถามข้อเท็จจริงและบันทึกข้อมูลโดยละเอียด
2. จัดทำบันทึกรับแจ้งเหตุพร้อมประวัติและภาพถ่ายนักเรียน
3. แต่งตั้งคณะทำงานในการตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยไปเยี่ยมบ้านนักเรียน สอบถามบุคคลแวดล้อม เช่น เพื่อนบ้าน ญาติพี่น้องของนักเรียน หรือกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่
4. รายงาน ผ.ก.ช.น.สพ.ม.พลอด ทีมสหวิชาชีพ และเจ้าพนักงาน เจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก

5. ให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น ได้แก่ เงินทุนการศึกษาปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต พื้นฟูสภาพจิตใจ เป็นต้น
6. เมื่อสถานการณ์นักเรียนดีขึ้น สถานศึกษาต้องดำเนินการ ป้องกัน และพัฒนาในสภาพปัญหาต่อไป เช่น การกำหนดหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สร้างเครือข่ายชุมชนในการช่วยเหลือ หรือแจ้งเบาะแสเบื้องต้นในการร่วมกัน ป้องกันปัญหา

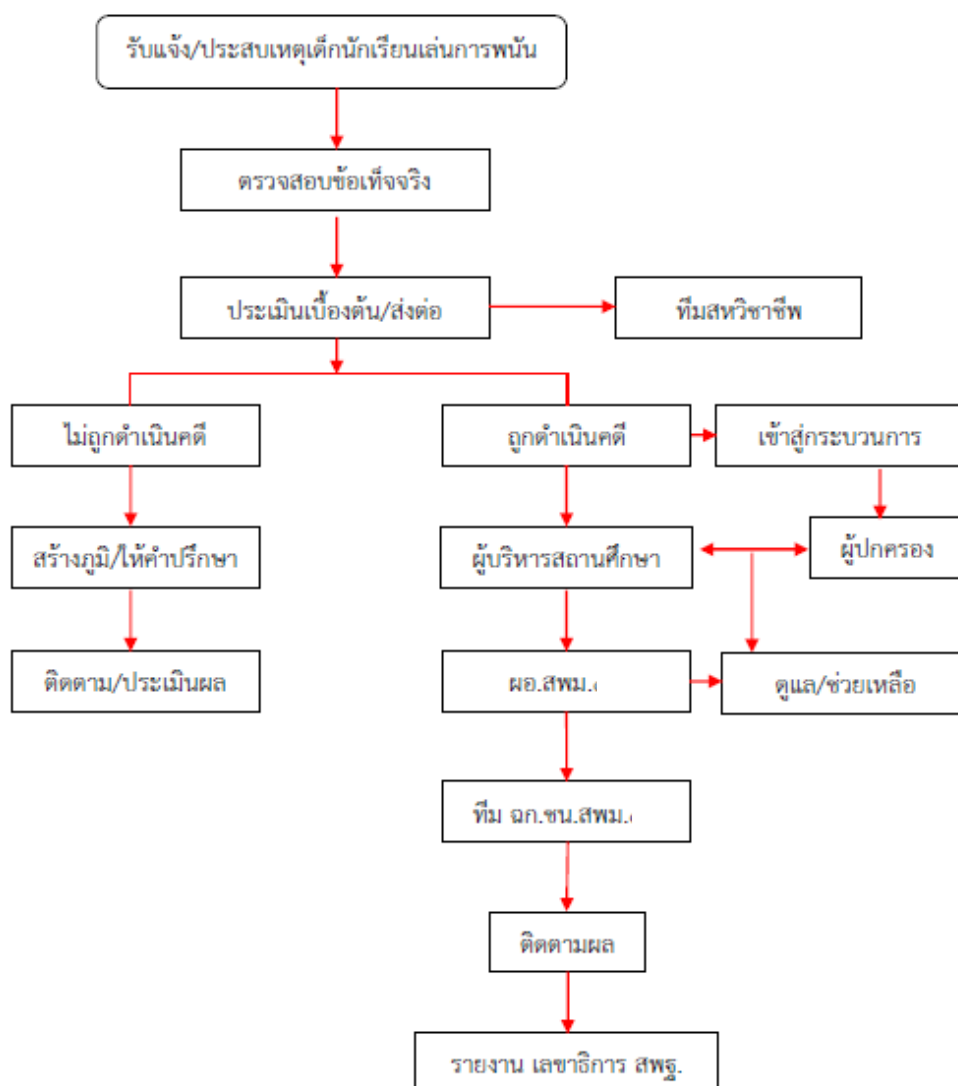
แหล่งช่วยเหลือ

1. ศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) โทร. 1300
2. สถานพยาบาล
3. สถานีตำรวจ
4. องค์กรเพื่อการกุศล
5. บ้านพักเด็กและครอบครัว เพิ่มโครงการมอบบ้านให้กับนักเรียน
6. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
7. ศึกษาสงเคราะห์
8. ศูนย์การศึกษาพิเศษ
9. ศูนย์ดำรงธรรม

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีอื่น ๆ
นักเรียนติดเกม/อินเทอร์เน็ต

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีอื่น ๆ
นักเรียนเล่นพนัน

นักเรียนติดเกม/อินเทอร์เน็ตสื่อออนไลน์ที่ไม่พึงประสงค์ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต/เล่นพนัน

นักเรียนติดเกม (สื่อออนไลน์ที่ไม่พึงประสงค์ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต) หมายถึง นักเรียนที่หมกมุ่นกับการเล่นเกม/หมกมุ่นในการใช้สื่อลามกอนาจาร ภาพยนตร์ที่ห้ามเผยแพร่ในราชอาณาจักร หรือหมกมุ่นในกิจกรรมการอาโอเกะผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จนไม่สามารถควบคุมตนเองในเวลาที่กำหนด ถ้าไม่ได้เล่นจะกระวนกระวายใจมาก บางคนเล่นข้ามวันข้ามคืน จนส่งผลกระทบต่อนักเรียนทั้งด้านสุขภาพกายสุขภาพจิต ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของพลเมืองในสังคมนักเรียนเล่นพนัน หมายถึง นักเรียนที่มีพฤติกรรมเล่นการพนัน จัดให้มีการเล่นการพนัน หรือมั่วสุม ในวงการเล่น ประพฤติตนไม่สมควรกับสภาพการเป็นนักเรียน มีพฤติกรรมการเล่นเอาเงิน และสิ่งของมีค่าด้วยการเสี่ยงโชคหรือใช้ความสามารถโดยคาดเดาผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ความซำนาญ เล่ห์เหลี่ยม ไหวพริบ และฝีมือ รวมทั้งเสี่ยงโชค ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมเล่นการพนันจนติดเป็นนิสัย จะส่งผลให้นักเรียนขาดความซื่อสัตย์ ขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

มาตรการป้องกัน

1. สถานศึกษากำหนดมาตรการป้องกัน โดยจัดทาระเบียบสถานศึกษา ว่าด้วยความประพฤตินักเรียนเพื่อให้เป็นไปตามกฎกระทรวงที่กำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548
2. สถานศึกษากำหนดมาตรการสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อป้องกันกลุ่มเสี่ยง ให้ความรู้ ความเข้าใจ ทราบถึงประโยชน์และโทษของการเล่นเกม การใช้สื่อออนไลน์ที่ไม่พึงประสงค์ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยส่งเสริมการจัดอบรม จัดกิจกรรมเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์และสังคม จัดค่ายกิจกรรม จัดโครงการหยุดการพนัน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นพบ และแสดงศักยภาพเชิงบวก กิจกรรมจิตอาสา สร้างพื้นที่สร้างสรรค์ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมตามความถนัด และความสนใจสนใจ เป็นการป้องกันมิให้เกิดนักพนันหน้าใหม่ และส่งเสริมให้กิจกรรมต่าง ๆ เป็นตัวสร้างให้นักเรียนห่างไกลการพนัน ห่างไกลการติดเกม เป็นต้น
3. สถานศึกษากำหนดมาตรการสร้างภูมิคุ้มกัน โดยสร้างความเข้มแข็งให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พร้อมเร่งรัดพัฒนาครูประจำชั้น ให้สามารถทำหน้าที่ได้ทั้งครูปกครองและครูแนะแนว เพื่อช่วยเหลือ สร้างเจตคติที่ดีในการปรับพฤติกรรมของนักเรียนในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการสืบค้นข้อมูลทางด้านวิชาการ อาจมอบหมายงานให้นักเรียนได้ใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ที่ท้าทาย เสริมสร้างความรู้สึกรักมีคุณค่าในตนเอง รวมถึงการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในโรงเรียน
4. สถานศึกษากำหนดมาตรการเฝ้าระวัง ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองช่วยดูแลนักเรียนเรื่องการเล่นเกม/สื่อออนไลน์ที่ไม่พึงประสงค์/เล่นพนัน สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองในการกำกับดูแล ติดตามพฤติกรรมของนักเรียนขณะใช้ชีวิตอยู่ที่บ้านในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการสืบค้นข้อมูลทางด้านวิชาการ
5. มาตรการเฝ้าระวังโดยสถานศึกษาสร้างภาคีเครือข่ายในรูปแบบ สหวิชาชีพในระดับสถานศึกษา ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในการร่วมกันเฝ้าระวัง และขอความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายช่วยดูแลนักเรียนในด้านการพัฒนาทักษะชีวิต วิชาชีพ การสืบค้นข้อมูลในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และการดูกีฬาผ่านเครือข่ายออนไลน์ เพื่อป้องกันการเล่นการพนันในระบบกีฬา เป็นต้น เครือข่ายอินเทอร์เน็ต และการดูกีฬาผ่านเครือข่ายออนไลน์ เพื่อป้องกันการเล่นการพนันในระบบกีฬา เป็นต้น

แนวทางการช่วยเหลือ

1. เร่งรัดพัฒนานักจิตวิทยาประจำสถานศึกษา ให้ความรู้ครูที่ปรึกษา/ครูแนะแนว ในการเป็นผู้ให้คำแนะนำ คำปรึกษาวิธีการใช้สื่อให้เป็นประโยชน์ในด้านการศึกษาหาแหล่งเรียนรู้ โดยให้สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตมานำเสนอเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความสนใจในด้านอื่น ๆ จะได้ไม่มัวเล่นเกมเพียงอย่างเดียว
2. เน้นการประชุมเครือข่ายผู้ปกครอง พบปะพูดคุย เพื่อร่วมมือแก้ไขปัญหา หรือใช้วิธีการเยี่ยมบ้านเพื่อสืบเสาะหาข้อเท็จจริง หาแนวทางการแก้ไข เพื่อสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง และสถานศึกษา ปรับพฤติกรรม ส่งเสริมการจัดกิจกรรมสร้างแรงจูงใจ และการเสริมแรงอย่างเหมาะสม และต่อเนื่อง
3. กำหนดรูปแบบและวิธีการในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา โดยเน้นการปรับพฤติกรรม

แบบค่อยเป็นค่อยไปอย่างสม่ำเสมอ และมีการติดตามประเมินผลพฤติกรรมเป็นระยะ หากพบว่านักเรียนยังมีพฤติกรรมติดเกม/ติดสื่อออนไลน์ที่ไม่พึงประสงค์ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต/เล่นพนัน ให้สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับทีมสหวิชาชีพให้ความช่วยเหลือต่อไป

4. สถานศึกษาจัดทำระเบียบสถานศึกษาว่าด้วยความประพฤตินักเรียนเพื่อให้เป็นไปตามกฎกระทรวงที่กำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548 เพื่อการเน้นภารกิจ เช่น หากพบว่านักเรียนยังไม่ปรับพฤติกรรมติดเกม/ติดสื่อออนไลน์ที่ไม่พึงประสงค์/เล่นพนัน ให้สถานศึกษาประสานทีมสหวิชาชีพให้ความช่วยเหลือต่อไป

5. เร่งรัดจัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนระดับสถานศึกษา โดยผู้อำนวยการสถานศึกษา กำหนดนโยบาย ประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีกรอบทิศทางการดำเนินงานเป็นแนวทางเดียวกัน

ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนดนโยบาย ประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีกรอบทิศทางการดำเนินงานเป็นแนวทางเดียวกัน

ระดับ สพฐ.และระดับกระทรวง จัดตั้งศูนย์คุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนและนักศึกษาที่ถูกล่อลวงละเมิดทางเพศ กระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้เพื่อเป็นการกำกับดูแล การถูกล่อลวงละเมิดทางเพศอันอาจเกิดจากการเล่นพนัน/ สื่อบันเทิงลามกอนาจาร เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การรายงาน กำกับติดตาม ประเมินผล

มาตรการที่ 1 การรายงานเหตุ

กระบวนการรายงานผลการปฏิบัติงานหรือเหตุต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สะท้อนถึงผลสำเร็จหรือสภาพปัญหาของการรายเหตุการณ์นั้น ๆ ดังนั้นหากโครงการ กิจกรรมหรือเหตุใด ๆ ที่มีการรายงานที่รวดเร็ว ถูกต้อง และเชื่อถือได้ ผู้รับการรายงานสามารถนำข้อมูลไปวางแผนในการแก้ไข พัฒนา ปรับปรุงโครงการ กิจกรรมหรือเหตุเหล่านั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์จึงให้ความสำคัญต่อระบบการรายงานเหตุ ดังนี้

1.1 รายงานระหว่างประสบเหตุ

การรายงานระหว่างประสบเหตุ มีกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

1.1.1 กรณีฉุกเฉิน (ประสบเหตุซึ่งหน้าหรือกรณีเป็นข่าว)

- 1) รายงานต้นสังกัดทราบทันที
- 2) ติดตามผลจากเหตุที่เกิดขึ้นอย่างใกล้ชิดและรายงานเป็นระยะ

1.1.2 กรณีไม่ฉุกเฉิน

- 1) รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับ
- 2) บันทึกข้อมูลในแบบรายงานที่โรงเรียนกำหนด

1.2 รายงานหลังประสบเหตุ

การรายงานหลังประสบเหตุ มีกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

1.2.1 รายงานผลการดำเนินการ

1.2.2 รายงานผลการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

มาตรการที่ 2 การกำกับติดตามและประเมินผล

กระบวนการกำกับติดตาม ประเมินผลการดำเนินการตามมาตรการโรงเรียนปลอดภัย โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทั้งก่อนดำเนินการระหว่างดำเนินการ และ หลังดำเนินการรายงานการติดตามและประเมินผล มาตรการโรงเรียนปลอดภัย พร้อมทั้งจัดเก็บข้อมูล อย่างเป็นระบบ โดยทางโรงเรียนมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม รายงานของผู้รับผิดชอบ มีการวิเคราะห์และนำผลไปใช้พัฒนา
2. มีการรายงานการติดตามและประเมินผลมาตรการการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน พร้อมทั้งจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ